

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică

Rezumatul tezei de doctorat

DOMENIUL CONTABILITATE

Rolul informației contabile în optimizarea
comunicării economico-financiare a entităților
economice

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Elena HLACIUC

Doctorand:

Marius-Sorin CIUBOTARIU

Suceava, 2015

”Această teză de doctorat a beneficiat de suport financiar prin proiectul cu titlul **“*Doctoratul: o carieră atractivă în cercetare*”**, număr de contract POSDRU/107/1.5/S/77946, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. **Investește în Oameni!**”

Cuprinsul rezumatului tezei de doctorat

Cuprinsul rezumatului tezei de doctorat	3
Cuprinsul tezei de doctorat	4
Cuvinte cheie.....	8
Introducere, motivația alegerii temei de cercetare și contextul cercetării.....	9
Obiectivele cercetării.....	12
Ipotezele cercetării	13
Metodologia cercetării	15
Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat.....	17
Concluzii generale, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării.....	26
Bibliografie.....	32

Cuprinsul tezei de doctorat

Cuprins

Lista tabelelor

Lista figurilor

Lista abrevierilor

INTRODUCERE GENERALĂ

PARTEA I

O ABORDARE TEORETICĂ, CONCEPTUALĂ ȘI NORMATIVĂ A COMUNICĂRII ECONOMICO-FINANCIARE

INTRODUCERE PARTEA I

CAP. 1 ROLUL INFORMAȚIEI CONTABILE ÎN COMUNICAREA ECONOMICO-FINANCIARĂ A ENTITĂȚILOR ECONOMICE

- 1.1. Natura economică și financiară a comunicării
- 1.2. Evoluția și rolul comunicării economico-financiare
- 1.3. Comunicarea la nivel de entitate economică
 - 1.3.1. Comunicarea internă
 - 1.3.2. Comunicarea externă
- 1.4. Informarea obligatorie și informarea voluntară
 - 1.4.1. Informarea obligatorie
 - 1.4.2. Informarea voluntară
 - 1.4.3. Raportul dintre informarea voluntară și cea obligatorie
- 1.5. Concluzii

CAP. 2 COMUNICAREA ECONOMICO-FINANCIARĂ LA COMPANIILE MARI

- 2.1. Caracteristicile comunicării economico-financiare la companiile mari
- 2.2. Importanța comunicării economico-financiare în cadrul comunicării integrate
- 2.3. Analiza formelor de raportare integrată
- 2.4. Evaluarea calității comunicării economico-financiare prin prisma literaturii internaționale
- 2.5. Indicatorii de evaluare a calității divulgării
- 2.6. Concluzii

CAP. 3 CALITATEA SISTEMULUI INFORMAȚIONAL ECONOMICO-FINANCIAR ÎN RAPORT CU INTERESELE STAKEHOLDERILOR

- 3.1. Aspecte definitorii și specifice ale sistemului informațional la nivel de entitate economică
- 3.2. Tipuri de informații furnizate de sistemului informațional
- 3.3. Calitatea sistemului informațional în actualul context economic
- 3.4. Raportul dintre calitatea informației și sistemul de governanță corporativă
- 3.5. Raportul dintre credibilitatea comunicării economico-financiare și sistemul de governanță
- 3.6. Concluzii

CAP. 4 IMPACTUL STANDARDELOR IAS/IFRS ASUPRA OPTIMIZĂRII COMUNICĂRII ECONOMICO-FINANCIARE

- 4.1. Standardele IAS/IFRS – promotor al difuzării limbajului economico-financiar
- 4.2. Cadrul contabil conceptual
- 4.3. Principiul prudenței și principiul prevalenței economicului asupra juridicului

- 4.4. Criteriul valorii juste - generator de certitudine sau incertitudine a informației financiar-contabile
- 4.5. Testul deprecierii și alterarea informațiilor raportate
- 4.6. Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare-contabile
- 4.7. Standardele Internaționale de Raportare Financiară cu impact asupra calității comunicării economico-financiare
 - 4.7.1. Politicile contabile, modificări în estimările contabile și erori - IAS 8
 - 4.7.2. Evenimente ulterioare perioadei de raportare - IAS 10
 - 4.7.3. Segmente operaționale - IFRS 8
 - 4.7.4. Combinări de întreprinderi - IFRS 3
- 4.8. Concluzii

PARTEA A II-A

CONTRIBUȚII LA ELABORAREA UNUI MODEL ECONOMETRIC DE ESTIMARE A CALITĂȚII COMUNICĂRII FINANCIAR-CONTABILE

INTRODUCERE PARTEA A II-A

CAP. 5 METODOLOGIA GENERALĂ DE REALIZARE A STUDIULUI

- 5.1. Obiectivul studiului
- 5.2. Prezentarea, descrierea și validarea teoretică a ipotezelor de cercetare
 - 5.2.1. Mărimea companiei, sectorul de activitate și zona geografică
 - 5.2.1.1. Mărimea companiei
 - 5.2.1.2. Sectorul de activitate
 - 5.2.1.3. Zona geografică
 - 5.2.2. Structura acționariatului
 - 5.2.3. Performanța companiei
 - 5.2.4. Principalii indicatori economico-financiar
 - 5.2.5. Informații bursiere
- 5.3. Datele studiului
 - 5.3.1. Descrierea eșantionului analizat
 - 5.3.2. Alegerea perioadei de analiză
 - 5.3.3. Selecția suportului de analiză
- 5.4. Procedura de elaborare a listei de indicatori și atribuire a scorurilor
 - 5.4.1. Elaborarea listei de indicatori
 - 5.4.2. Cuantificarea cantitativă a indicatorilor selectați
- 5.5. Procedura de evaluare a calității comunicării financiar-contabile și testare-validare a ipotezelor de cercetare
 - 5.5.1. Procedura de analiză și evaluare a scorurilor obținute
 - 5.5.2. Procedura de testare și validare a ipotezelor de cercetare – analiza univariată
 - 5.5.3. Procedura de elaborare a modelului econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile – analiza multivariată
- 5.6. Concluzii

CAP. 6 ANALIZA INTERPRETATIV-COMPARATĂ A CALITĂȚII COMUNICĂRII FINANCIAR-CONTABILE

- 6.1. Analiza interpretativ-comparată a scorurilor obținute de companiile eșantionate
 - 6.1.1. Analiza scorului I - indicatorii poziției financiare
 - 6.1.2. Analiza scorului II - indicatorii performanței
 - 6.1.3. Analiza scorului III - principalii indicatori economico-financiar
 - 6.1.4. Analiza scorului IV - principalii indicatori bursieri
 - 6.1.5. Analiza scorului V - indicatorii previzionali și prospectivi

- 6.1.6. Analiza scorului VI – alte informații
- 6.1.7. Analiza scorului total
- 6.2. Analiza nivelurilor calitative ale comunicării financiar-contabile
- 6.3. Analiza calității comunicării financiar-contabile pe sectoare de activitate
- 6.4. Analiza calității comunicării financiar-contabile pe zone geografice
- 6.5. Concluzii

CAP. 7 TESTAREA ȘI VALIDAREA IPOTEZELOR DE CERCETARE

- 7.1. Analiza normalității distribuțiilor
 - 7.1.1. Testarea normalității distribuției variabilei - mărimea companiei
 - 7.1.2. Testarea normalității distribuției variabilei – structura acționariatului
 - 7.1.3. Testarea normalității distribuției variabilei – performanța companiei
 - 7.1.4. Testarea normalității distribuției variabilei – indicatorii economico-financiari
 - 7.1.5. Testarea normalității distribuției variabilei – indicatorii bursieri
- 7.2. Analiza de corelație a variabilelor
 - 7.2.1. Analiza corelațiilor dintre scoruri și indicatorii ce descriu mărimea companiei, sectorul de activitate și zona geografică
 - 7.2.1.1. Analiza corelațiilor dintre scoruri și indicatorii ce descriu mărimea companiei
 - 7.2.1.2. Analiza asocierilor dintre scoruri și sectorul de activitate
 - 7.2.1.3. Analiza asocierilor dintre scoruri și zona geografică
 - 7.2.2. Analiza corelațiilor dintre scoruri și ponderea acționariatului instituțional, respectiv persoane fizice în structura acționariatului
 - 7.2.3. Analiza corelațiilor dintre scoruri și indicatorii ce descriu performanța companiei
 - 7.2.4. Analiza corelațiilor dintre scoruri și indicatorii economico-financiari
 - 7.2.5. Analiza legăturilor statistice dintre scoruri cu indicatorii bursieri și categoria companiei la Bursa de Valori București
 - 7.2.5.1. Analiza corelațiilor dintre scoruri și indicatorii bursieri
 - 7.2.5.2. Analiza asocierilor dintre scoruri și categoria companiei la BVB
- 7.3. Analiza rapoartelor de șansă privind distribuția nivelului calitativ al comunicării financiar-contabile
 - 7.3.1. Analiza bivariată a variabilelor scor I și categoria companiei la BVB
 - 7.3.2. Analiza bivariată a variabilelor scor II și categoria companiei la BVB
 - 7.3.3. Analiza bivariată a variabilelor scor III și categoria companiei la BVB
 - 7.3.4. Analiza bivariată a variabilelor scor IV și categoria companiei la BVB
 - 7.3.5. Analiza bivariată a variabilelor scor V și categoria companiei la BVB
 - 7.3.6. Analiza bivariată a variabilelor scor VI și categoria companiei la BVB
 - 7.3.7. Analiza bivariată a variabilelor scor total și categoria companiei la BVB
- 7.4. Concluzii

CAP. 8 PROPUNEREA UNUI MODEL ECONOMETRIC DE ESTIMARE A CALITĂȚII COMUNICĂRII FINANCIAR-CONTABILE

- 8.1. Analiza prin metoda regresiei liniare
 - 8.1.1. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului I
 - 8.1.2. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului II
 - 8.1.3. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului III
 - 8.1.4. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului IV
 - 8.1.5. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului V
 - 8.1.6. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului VI
 - 8.1.7. Rezultatele regresiei liniare la estimarea scorului total
- 8.2. Analiza reziduurilor dintre valorile reale ale scorurilor și valorile ajustate cu ajutorul funcțiilor de regresie liniară
 - 8.2.1. Analiza reziduurilor scorului I

- 8.2.2. Analiza reziduurilor scorului II
- 8.2.3. Analiza reziduurilor scorului III
- 8.2.4. Analiza reziduurilor scorului IV
- 8.2.5. Analiza reziduurilor scorului V
- 8.2.6. Analiza reziduurilor scorului VI
- 8.2.7. Analiza reziduurilor scorului total

8.3. Concluzii

**CONCLUZII GENERALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI PERSPECTIVE
ALE CERCETĂRII**

BIBLIOGRAFIE

Lista anexelor

Cuvinte cheie

Comunicare economico-financiară, rolul informației contabile, optimizare, comunicare internă, comunicare externă, informare obligatorie, informare voluntară, calitatea comunicării economico-financiare, raportare integrată, calitatea divulgării, Standarde Internaționale de Contabilitate, Standarde Internaționale de Raportare Financiară, rapoarte anuale, situații financiare anuale, guvernanză corporativă, indicatori economico-financiar, scor, analiză, variabile dependente și independente, regresie liniară, model econometric de măsurare a calității comunicării financiar-contabile

Introducere, motivația alegerii temei de cercetare și contextul cercetării

Această lucrare de cercetare s-a concentrat în general pe analiza comunicării economico-financiare într-un cadru economic caracterizat de transformări permanente și, în particular, pe evaluarea și măsurarea calității informațiilor financiar-contabile.

Subiectul analizat de noi este de actualitate și a fost amplu dezbătut în literatura de specialitate de către mulți cercetători, dar puține au fost lucrările care au tratat strict rolul și calitatea informațiilor financiar-contabile. Concluziile la care au ajuns aceștia sunt destul de diferite, acest lucru motivându-ne să cercetăm acest subiect pentru a aduce noi clarificări atât din punct de vedere conceptual, cât și empiric.

În realizarea cercetării, un aspect pe care l-am avut în vedere a fost și faptul că în ultimii ani economia mondială s-a confruntat cu criza financiară, când multe companii¹ și instituții de credit au înregistrat rezultate negative. Aceasta, contribuind și la diminuarea generalizată a credibilității informațiilor raportate către piețele de apartenență. În acest sens, la nivelul comunicării economico-financiare s-au înregistrat numeroase schimbări și influențe, ce vor fi analizate în prezenta lucrare de cercetare.

Importanța și necesitatea comunicării economico-financiare rezultă din faptul că facilitează orientarea corectă a comportamentelor interne și a activității manageriale din cadrul companiilor ce au la bază performanța. Comunicarea economico-financiară reprezintă, așadar, un cadru complex de analiză ce a atras atenția în ultimii ani atât la nivel național, cât și internațional a mediului profesional și academic. În acest context, un interes deosebit a fost orientat pe rolul comunicării economico-financiare, în special cu privire la raportarea financiară și pe preocuparea permanentă pentru imaginea companiei ce a devenit un element din ce în ce mai important și pentru companiile care până în prezent nu au acordat atenția cuvenită acestui aspect. Globalizarea piețelor generează un climat extrem de competitiv, care impune practic prezentarea companiei printr-o imagine bine creată în vederea consolidării propriei mărci.

Astfel, în contextul creșterii competitivității, pentru a putea cuceri noi segmente de piață, pentru a crește rolul și importanța obținută toate companiile vor fi obligate să facă față cerințelor impuse de piața globalizată, alcătuită din investitori internaționali ce sunt tot mai

¹În cercetarea noastră vom utiliza termenul de companie.

interesați de rezultatele economice ale companiei și de fluxurile informaționale provenite de la aceasta.

În acest sens, din cele constatate până acum s-au născut întrebările noastre de cercetare ce privesc rolul informațiilor financiar-contabile în cadrul comunicării economico-financiare, determinanții care contribuie la optimizarea calității acesteia și măsura în care aceștia pot fi cuantificați cantitativ pentru evaluarea calității.

Cum poate fi evaluată și măsurată calitatea comunicării financiar-contabile? este întrebarea de bază la care dorim să găsim răspunsuri în cercetarea noastră. Pe lângă întrebarea de bază, dorim să găsim răspunsuri și la o serie de întrebări secundare ale cercetării noastre, printre care enumerăm:

Cum putem defini comunicarea economico-financiară și calitatea acesteia?

Care este rolul informației contabile în cadrul comunicării economico-financiare?

Care sunt factorii determinanți ai calității comunicării financiar-contabile?

Cadrul normativ poate optimiza calitatea comunicării economico-financiare?

Cu scopul de a găsi răspunsuri la problematica noastră, putem identifica trei obiective de cercetare, și anume: descrierea, explicarea și înțelegerea. Cercetarea noastră se înscrie astfel într-o logică descriptivă, explicativă și comprehensivă.

De asemenea, putem spune că cercetarea noastră prezintă un triplu interes: teoretic, metodologic și managerial. Interesul teoretic constă în demersul ipotetico-deductiv, care ne-a permis să formulăm ipotezele noastre de cercetare și să le validăm prin prisma literaturii de specialitate. Din punct de vedere metodologic, interesul cercetării poate fi dezvoltat pe șase faze, și anume:

- am grupat companiile pe trei nivele calitative ale comunicării financiar-contabile, demers ce ne-a permis să identificăm profilul companiilor cu nivel scăzut, mediu și ridicat al acesteia;
- am identificat sectoarele de activitate care contribuie într-o măsură mai mare sau mai mică la calitatea comunicării financiar-contabile pentru un eșantion de companii, permițându-ne astfel să facem o grupare a acestora în funcție de acest criteriu;
- am identificat zonele geografice (regiuni și județe) care contribuie într-o măsură mai mare sau mai mică la calitatea comunicării financiar-contabile pentru un eșantion de companii, permițându-ne astfel să facem o grupare a acestora în funcție de acest criteriu;

- am determinat rapoartele de șansă pentru furnizarea unui anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile de către companii;
- am propus patru modele econometrice de estimare a calității comunicării pentru diferite categorii de informații financiar-contabile;
- am propus un nou model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile.

Managerial, cercetarea poate prezenta interes pentru companii deoarece ajută la înțelegerea procesului de comunicare economico-financiară, putând oferi lămuriri și informații cu privire la acest aspect.

Printre metodele de cercetare pe care le avem în vedere a le utiliza pe parcursul prezentei lucrări putem aminti *metoda observației neparticipative*, prin prezentarea în prima parte a diverselor concepte și aspecte teoretice; *metoda observației participative*, în realizarea de sinteze ce privesc comunicarea economico-financiară; *metoda constructivă*, prin care vom prezenta necesitatea cercetării comunicării economico-financiare din punct de vedere științific; *metoda comparativă*, în realizarea de comparații la nivel științific, teoretic și normativ, dar și la nivel empiric, cu privire la rezultatele studiului; *metoda longitudinală*, prin care vom prezenta evoluția în timp a aspectelor ce privesc problematica cercetată și *metoda tipologică*, în realizarea clasificărilor la nivelul teoriilor, conceptelor, metodelor și tehnicilor de măsurare a calității comunicării financiar-contabile.

Procedeele și tehnicile de cercetare pe care le vom utiliza sunt: revizuirea literaturii de specialitate, culegerea și prelucrarea datelor, utilizarea de instrumente grafice și modelarea econometrică a datelor.

Având în vedere cele menționate, considerăm că prezenta lucrare pune o cărămidă la temelia construcției literaturii din domeniul contabil prin modul de abordare, prin faptul că oferă soluții la problematica cercetată și prin unicitatea cercetării unor aspecte ce nu au fost analizate până acum, fiind astfel promotoare în deschiderea de drumuri către noi direcții de cercetare. De asemenea, suntem convinși că se pot aduce îmbunătățiri la cele scrise în prezenta lucrare și ar completa astfel ideile și opiniile prezentate.

Obiectivele cercetării

Obiectivul primar al acestei lucrări de cercetare este focalizat pe comunicarea economico-financiară la nivelul companiilor mari, în special al celor cotate pe o bursă reglementată a Uniunii Europene și care își întocmesc situațiile financiare în conformitate cu normele IAS²/IFRS³, cu scopul de a înțelege prin analiză și interpretare impactul anumitor variabile asupra calității comunicării financiar-contabile, ca în final să propunem un model de estimare a acesteia. Pentru îndeplinirea obiectivului primar, considerăm esențiale următoarele obiective secundare:

- Obiectiv 1:* Definirea conceptelor de comunicare economico-financiară, comunicare internă și externă, informare obligatorie și voluntară și calitatea comunicării financiar-contabile prin prisma diverselor fundamente științifice, teoretice și a normativelor în vigoare.
- Obiectiv 2:* Identificarea modificărilor din ultimul timp (având în vedere efectele crizei), cu privire la rolul comunicării economico-financiare în cadrul companiilor și posibilitatea acesteia de a influența performanța și încrederea acordată în piață.
- Obiectiv 3:* Identificarea caracteristicilor comunicării economico-financiare pentru companiile mari și a indicatorilor utilizați la nivel internațional pentru măsurarea acesteia.
- Obiectiv 4:* Analiza formelor de comunicare economico-financiară, a tendințelor de măsurare a calității raportării și a intereselor stakeholderilor cu privire la calitatea acesteia.
- Obiectiv 5:* Analiza impactului reglementărilor IAS/IFRS asupra optimizării comunicării economico-financiare.
- Obiectiv 6:* Identificarea și analiza nivelelor calitative ale comunicării financiar-contabile.
- Obiectiv 7:* Analiza nivelului calitativ al comunicării financiar-contabile prin prisma sectoarelor de activitate și a zonelor geografice (regiuni și județe).
- Obiectiv 8:* Determinarea și analizarea rapoartelor de șansă pentru furnizarea unui anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile.

²Standarde Internaționale de Contabilitate.

³Standarde Internaționale de Raportare Financiară.

Obiectiv 9: Propunerea unor modele econometrice de estimare a nivelului calitativ pentru anumite categorii de informații financiar-contabile.

Obiectiv 10: Propunerea unui model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile.

Ipotezele cercetării

Ipotezele care fundamentează demersul cercetării noastre au fost propuse în urma analizei stadiului actual al cunoașterii. În acest sens, am stabilit cinci categorii de variabile care au impact asupra calității comunicării financiar-contabile și pentru fiecare categorie am emis o serie de ipoteze de cercetare, după cum urmează:

I. Mărimea companiei, sectorul de activitate și zona geografică.

IPOTEZA 1.1:

Există o relație pozitivă între mărimea companiei și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 1.2:

Sectorul de activitate influențează calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 1.3:

Localizarea națională a companiilor din punct de vedere geografic nu influențează calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

II. Structura acționariatului

IPOTEZA 2.1:

Există o relație pozitivă între prezența statului ca acționar și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 2.2:

Există o relație negativă între procentajul de acționari persoane fizice și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

III. Performanța companiei

IPOTEZA 3.1:

Există o relație pozitivă între mărimea cifrei de afaceri și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 3.2:

Există o relație pozitivă între profit și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IV. Indicatori economico-financiari

IPOTEZA 4.1:

Există o relație pozitivă între gradul de lichiditate și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 4.2:

Există o relație pozitivă între gradul de solvabilitate și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 4.3:

Există o relație negativă între gradul de îndatorare și calitatea informațiilor prezentate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 4.4:

Există o relație pozitivă între rentabilitatea activelor totale (ROA) și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 4.5:

Există o relație pozitivă între rentabilitatea financiară a capitalului propriu (ROE) și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

V. Indicatori bursieri

IPOTEZA 5.1:

Există o relație pozitivă între mărimea capitalizării bursiere și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 5.2:

Există o relație pozitivă între câștigul pe acțiune și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 5.3:

Există o relație negativă între mărimea indicatorului PER⁴ (price earnings ratio) și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

IPOTEZA 5.4:

Există o relație pozitivă între categoria companiei pe BVB (I, II, III) și calitatea informațiilor publicate în rapoartele anuale.

Toate aceste ipoteze au fost testate și validate (sau infirmate, după caz) conform metodologiei prezentate în capitolul cinci „Metodologia generală de realizare a studiului”.

Metodologia cercetării

Ipotezele de cercetare prezentate mai sus au fost punctul de plecare în cercetarea noastră teoretică și empirică. În acest sens, am urmărit pe parcursul lucrării, validarea sau invalidarea acestor ipoteze; scopul final fiind atingerea obiectivelor propuse.

În ceea ce privește metodele de cercetare utilizate amintim: documentarea, sinteza, sistematizarea, generalizarea, observația, analiza, deducția și inducția, analogia, analiza comparativă, studiul de caz și modelarea statistică și econometrică.

Etapa de documentare a constat în parcurgerea unui număr însemnat de surse bibliografice, atât naționale cât și internaționale, cu scopul de a revizui literatura de specialitate și de a sintetiza ideile și opiniile cercetătorilor din domeniul financiar-contabil. Așadar, pentru realizarea cercetării teoretice am folosit lucrări de specialitate naționale și traduceri ale unor lucrări de specialitate internaționale (în special: Italia, Franța, Marea Britanie), am accesat baze de date ale unor instituții (amintim aici: www.bvb.ro; www.mfinante.ro; www.depozitarulcentral.ro; www.anaf.ro) și site-urile web ale tuturor companiilor analizate.

Metodologia din cercetarea noastră integrează un ansamblu de metode de cercetare teoretice și empirice. Demersul pe care l-am urmat este unul *ipotetico-deductiv* iar logica de cercetare este una *descriptivă-comprehensivă-explicativă*.

În vederea realizării studiului am apelat la date publice din rapoartele anuale ale companiilor cotate la Bursa de Valori București, pentru a evalua calitatea comunicării economico-financiare. În acest sens am realizat un demersul metodologic al cercetării empirice ce este prezentat în următoarea figură:

⁴ Indicatorul măsoară numărul de ani necesari pentru ca prețul plătit în prezent pentru o acțiune să fie recuperat din profiturile companiei, în cazul în care profitul rămâne la un nivel constant.

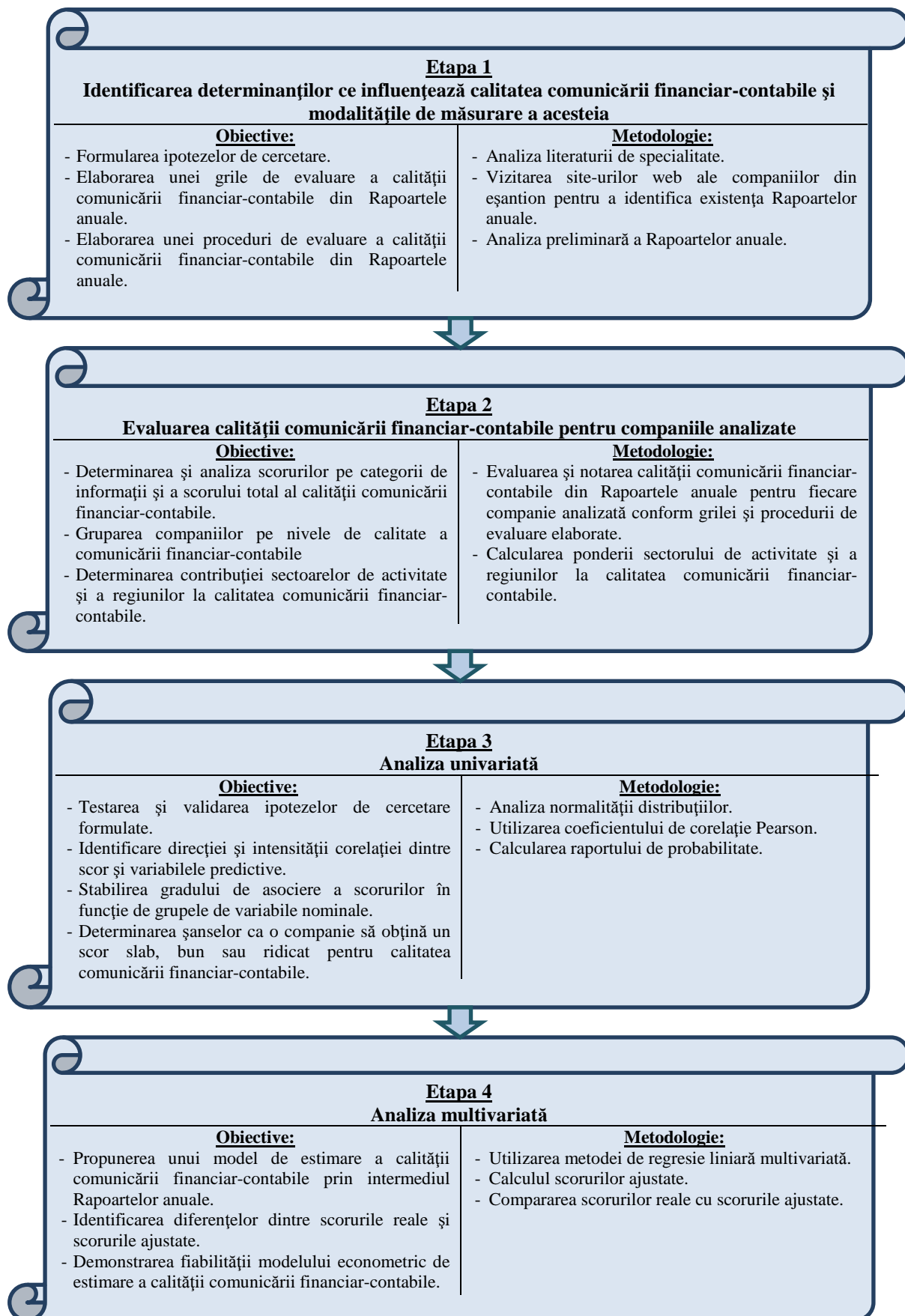

Figura nr. 6.1. Etapizarea metodologiei generale de realizare a studiului

Sursa: *proiecție proprie*

Cu privire la *metodologia cercetării științifice*, putem spune că prezenta lucrare este de *cercetare-dezvoltare*, deoarece pe parcursul tezei demonstrăm influența anumitor factori determinanți asupra calității comunicării economico-financiare. De asemenea, această cercetare este de *tip fundamental*, deoarece vom studia și vom analiza conceptele teoretice ce privesc problematica cercetată, dar în același timp este și o cercetare de *tip aplicativ*, dat fiind faptul că rezultatele obținute furnizează clarificări și soluții cu privire la creșterea calității comunicării economico-financiare.

Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat

Pentru atingerea obiectivelor enunțate mai sus, am structurat lucrarea de cercetare pe două părți, fiecare cu câte patru capitole.

Partea I

O ABORDARE TEORETICĂ, CONCEPTUALĂ ȘI NORMATIVĂ A COMUNICĂRII ECONOMICO-FINANCIARE

În prima parte a lucrării noastre, ne-am concentrat atenția pe problematica teoretică a comunicării economico-financiare prin revizuirea literaturii de specialitate și a cadrului normativ, cu scopul de a evidenția o serie de aspecte ce privesc acest subiect și de a pune bazele în orientarea direcției de cercetare empirică. Această parte este concepută pentru a răspunde la întrebările teoretice, conceptuale și normative ce stau la baza cercetării noastre. În acest sens am structurat această parte pe patru capitole, pe parcursul cărora vom încerca să atingem obiectivele propuse.

Capitolul 1 Rolul informației contabile în comunicarea economico-financiară a entităților economice

În acest capitol am definit concepte de bază ale comunicării economico-financiare, am prezentăm evoluția și rolul comunicării economico-financiare, am evidențiat diferențele dintre comunicarea economică și cea financiară și dintre comunicare și informare. Tot aici, am analizat rolul comunicării economico-financiare în îmbunătățirea sau alterarea calității informației difuzate diferitelor categorii de utilizatori; condițiile fundamentale ale comunicării

economico-financiare, în relațiile cu diferite categorii de stakeholderi și informarea voluntară și cea obligatorie.

Capitolul 2 Comunicarea economico-financiară la companiilor mari

Necesitatea definirii unui set de standarde comune pentru elaborarea situațiilor financiare, care să se evidențieze prin uniformitate și care să fie acceptate la nivel internațional este tratată în acest capitol. Tot în acest capitol, sunt prezentate caracteristicile economico-financiare la nivelul companiilor mari; importanța comunicării economico-financiare în cadrul comunicării integrate precum și o serie de indicatori utilizați la nivel internațional pentru măsurarea calității comunicării financiar-contabile.

Capitolul 3 Calitatea sistemului informațional economico-financiar în raport cu interesele stakeholderilor

În acest capitol tratăm aspectele definitorii, calitatea și atributele sistemului informațional economico-financiar, raportul dintre calitatea informației și sistemul de guvernare corporativă, precum și cel dintre credibilitatea comunicării și sistemul de guvernare. Am prezentat elementele componente ale sistemului informațional, cele trei subsisteme ale sale, aspectele complementare care constituie sistemele informaționale specifice companiilor raportoare. Am continuat cu analiza importanței calității sistemului informațional în actualul context economic, având în vedere efectele negative produse sistemului economic și fiecărei companii de o proastă informare sau de informații neadecvate. Tot aici am prezentat, termenii în care poate fi evaluată credibilitatea informațiilor.

Capitolul 4 Impactul standardelor IAS/IFRS asupra optimizării comunicării economico-financiare

Obiectivul acestui capitol a constat în aprofundarea, alături de directivele contabile europene, a normelor internaționale de raportare financiară, având în vedere importanța acestora pentru calitatea comunicării economico-financiare.

În prima secțiune am procedat la prezentarea fazelor procedurii de omologare a unui standard contabil internațional, în vederea transformării acestuia în normă europeană și am analizat cadrul contabil conceptual. După prezentarea cadrului, am examinat cele mai importante standarde: criteriul de evaluare al valorii juste, testul de depreciere și problemele aferente primei adoptări, precum și particularitățile privind structura situațiilor financiare.

În cea de-a doua secțiune, am abordat modalitățile și practicile contabile de evaluare a elementelor din situațiile financiare, fiind analizate o serie din problemele semnificative intervenite la nivel teoretic și operațional. Am prezentat, de asemenea, caracteristicile calitative ale informațiilor financiare.

Ultima secțiune am dedicat-o analizei standardelor IAS/IFRS cu impact asupra calității comunicării economico-financiare.

Partea a II-a

CONTRIBUȚII LA ELABORAREA UNUI MODEL ECONOMETRIC DE ESTIMARE A CALITĂȚII COMUNICĂRII FINANCIAR-CONTABILE

Dacă în prima parte a cercetării noastre ne-am axat pe problematica teoretică a temei, având ca scop validarea și argumentarea studiului, acest lucru ajutându-ne pe de o parte să identificăm aspectele care contribuie la ameliorarea calității comunicării informațiilor financiar-contabile și de a înțelege, pe de altă parte, cauzele care conduc la o scădere a acesteia; partea a doua am dedicat-o cercetării empirice. În acest sens, am procedat la structurarea acestei părți tot pe patru capitole, fiecare dintre acestea având obiective, pe care le-am atins secvențial pe parcursul acesteia.

Capitolul 5 Metodologia generală de realizare a studiului

Metodologia generală de realizare a studiului empiric este descrisă în acest capitol. Așadar, în prima parte am descris obiectivul studiului, am prezentat ipotezele de cercetare ce au fost elaborate în urma analizei literaturii de specialitate. Am continuat cu descrierea eșantionului supus analizei, am argumentat alegerea perioadei studiate și am prezentat importanța raportului anual ca suport de analiză a divulgării informațiilor financiar-contabile. În partea a doua am prezentat metodologia prin care am realizat evaluarea calității și estimarea nivelului de comunicare a informațiilor financiar-contabile prin intermediul rapoartelor anuale cu ajutorul *Grilei de evaluare a calității informațiilor financiar-contabile din rapoartele anuale ale companiilor listate la Bursa de Valori București* și a *Procedurii de evaluare a calității informațiilor financiar-contabile din rapoartele anuale ale companiilor listate la Bursa de Valori București*, pe care le-am elaborate și în baza cărora am atribuit scoruri companiilor din eșantionul analizat, conform tabelului de mai jos:

Tabel 5.1. Lista intervalelor cu scoruri posibile pe categorii de indicatori

Categorii de indicatori	Interval scor pentru informații inexistente	Interval scor pentru informații minime	Interval scor pentru informații detaliate și explicative	Interval scor pentru informații detaliate, explicative și disponibile pe o perioadă mai mare de 2 ani	Scor maxim
I. Informații privind poziția financiară	0	1-6	7-12	13-16	16
II. Informații privind performanța	0	1-5	6-8	9-15	15
III. Informații privind principalii indicatorii economico-financiar	0	1-6	7-12	13-18	18
IV. Informații privind principalii indicatorii bursieri	0	1-6	7-10	11-18	18
V. Informații previzionale și prospective	0	1-7	8-14	15	15
VI. Alte informații	0	1-10	11-18	19-25	25
Total scoruri pe intervale	0	1-40	41-74	75-107	107

Sursa: proiecție proprie.

Tot aici, am descris procedura de analiză interpretativ-comparată a scorurilor obținute de companiile eșantionate, precum și cea a analizei univariate și multivariate cu ajutorul programului informatic SPSS v.22, pe care l-am utilizat în vederea determinării contribuției fiecărei variabile predictive la explicarea variației scorurilor intermediare și a scorului total.

Calculul scorului total atribuit fiecărei companii s-a făcut prin însumarea scorurilor intermediare, conform formulei de mai jos:

$$\text{Scor total} = \text{Scor I} + \text{Scor II} + \text{Scor III} + \text{Scor IV} + \text{Scor V} + \text{Scor VI}$$

Așadar, fiecărei companii din eșantion i-a fost atribuit un scor total și șase scoruri intermediare pentru fiecare categorie de indicatori analizați. Aceste scoruri (atât scorul total, cât și scorurile intermediare) au fost utilizate ca variabile dependente în testarea ipotezelor emise.

Capitolul 6 Analiza interpretativ-comparată a calității comunicării financiar-contabile

În acest capitol am realizat o analiză interpretativ-comparată a calității comunicării financiar-contabile pentru companiile listate pe Bursa de Valori București. În acest sens, în prima parte am procedat la interpretarea și compararea scorurilor obținute de companii pe categorii de informații financiar-contabile și la nivelul scorului total prin raportarea la scorurile maxime. Am continuat cu gruparea companiile din eșantion pe trei grupe (companii cu o calitate a comunicării financiar-contabile scăzută, medie și ridicată), cu scopul de a identifica pe de o parte companiile cu un grad ridicat al calității comunicării financiar-contabile și pe de altă parte a celor cu un grad scăzut al acesteia. Rezultatele obținute sunt redată în figura următoare:

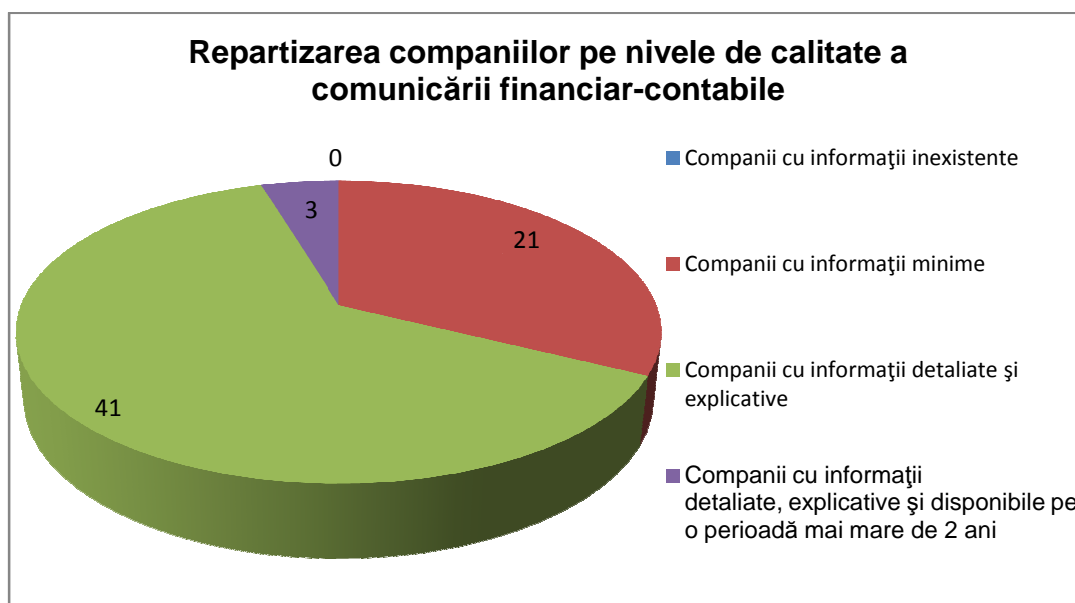

Fig. 6.1.Repartizarea companiilor pe nivele de calitate a comunicării financiar-contabile

Sursa: proiecția autorului.

Tot în acest capitol am realizat o grupare a companiilor pe șapte sectoare de activitate, și am analizat comunicarea financiar-contabilă prin prisma acestor sectoare de activitate. Astfel, am identificat și analizat contribuția fiecărui sector de activitate la calitatea comunicării financiar-contabile pentru companiile din eșantion și am separat sectoarele de activitate în două grupe, și anume: sectoare de activitate care contribuie la calitatea comunicării financiar-contabile de la nivelul întregului eșantion într-o măsură mai mare și cele care contribuie într-o măsură mai mică. Rezultatele obținute sunt redată în figura următoare:

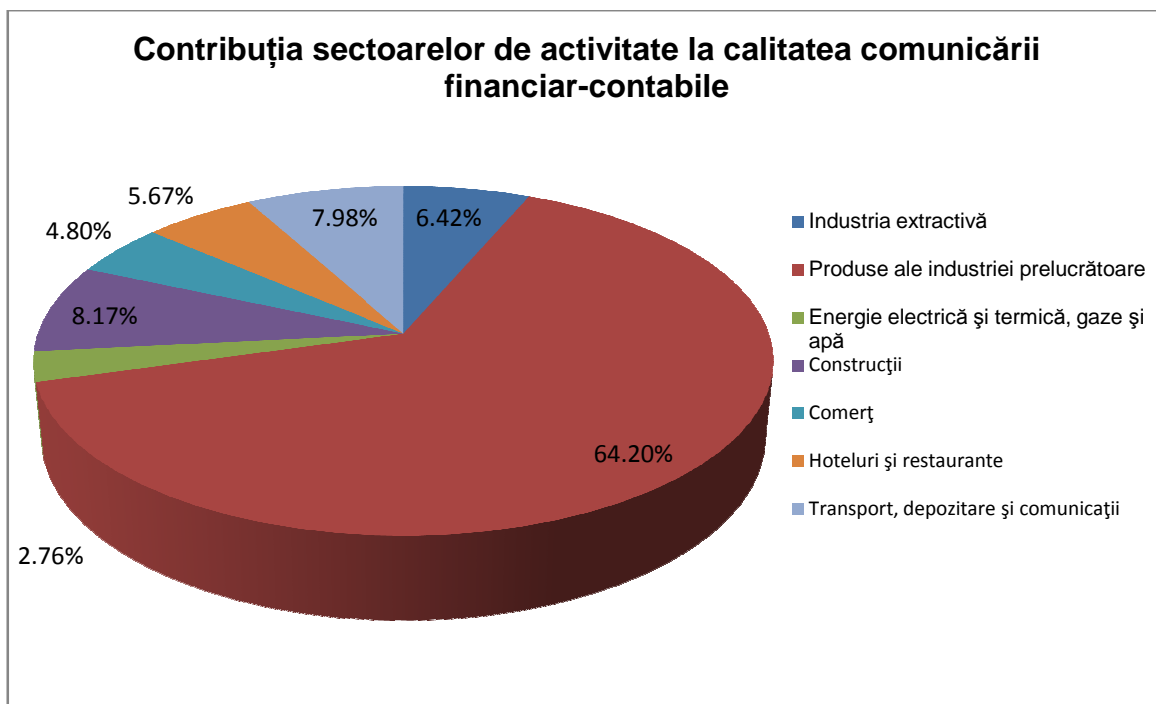

Fig. 6.2. Reprezentarea grafică a contribuției sectoarelor de activitate la calitatea comunicării financiar-contabile

Sursa: proiecția autorului.

Capitolul 1-am încheiat cu gruparea companiilor din eșantion, pe șapte regiuni geografice plus capital. Această gruparea a fost necesară pentru a identifica și analiza diferențele dintre regiuni ale calității comunicării financiar-contabile. De asemenea, am mai evidențiat aici contribuția fiecărei regiuni la calitatea comunicării financiar-contabile și am împărțit regiunile în două grupe, și anume: regiuni care contribuie la calitatea comunicării financiar-contabile de la nivelul întregului eșantion într-o măsură mai mare și cele care contribuie într-o măsură mai mică.

În acest sens, pentru a evidenția contribuția fiecărei regiuni la calitatea comunicării financiar-contabile, am realizat următoarea figură, care ilustrează grafic acest aspect:

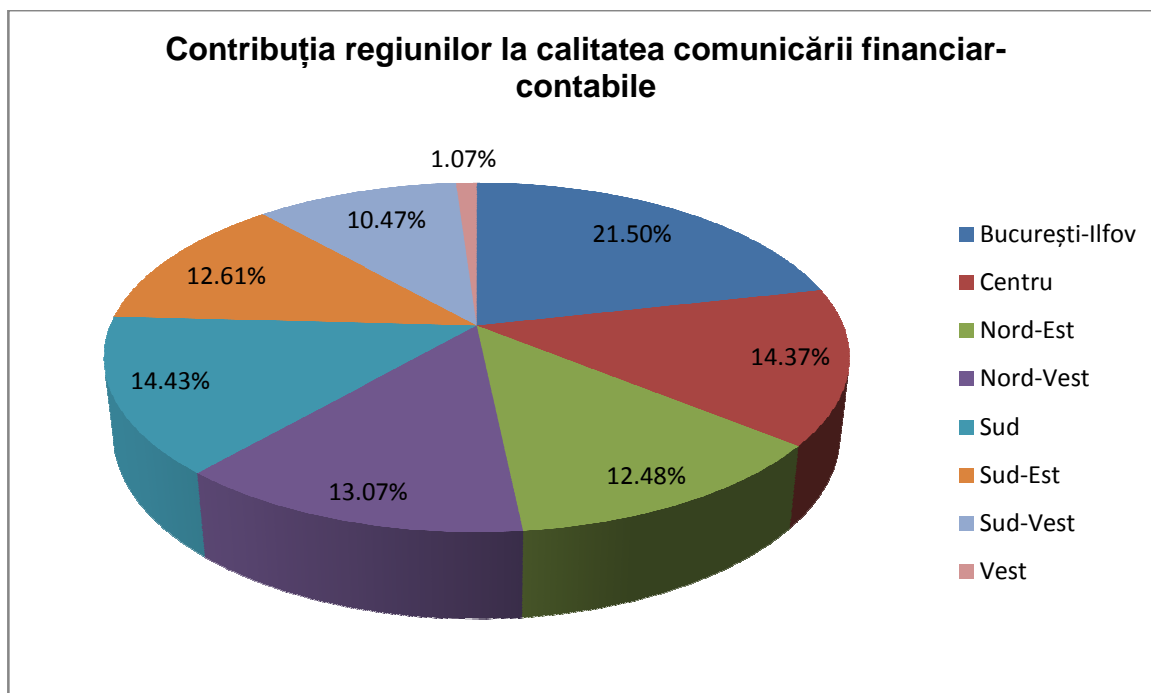

Fig. 6.3.Reprezentarea grafică a contribuției regiunilor la calitatea comunicării financiar-contabile

Sursa: proiecția autorului.

Importanța și necesitatea unei astfel de analize este susținută și de standardul *IFRS 8 – Segmente operaționale (Operating segments)*, care prevede necesitatea raportării de către companii a informațiilor despre produsele și serviciile acestora, despre zonele geografice în care își desfășoară activitatea, dar și despre principalii săi clienți.

Capitolul 7 Testarea și validarea ipotezelor de cercetare

În acest capitol am testat și validat ipotezele de cercetare cu ajutorul analizei univariate pentru a identifica variabilele predictive. Tot aici am determinat rapoartele de șansă ca o companie să producă un anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile. În prima secțiune am verificat condiția ca distribuțiile variabilelor să fie de tip normal, am dat un diagnostic și am propus o procedură de normalizare. În a doua secțiune am testat și validat, (sau infirmat) una câte una ipotezele noastre de cercetare cu scopul de a identifica variabilele predictive ale calității comunicării financiar-contabile. Pentru asta, am utilizat analiza univariată, mai exact coeficientul de corelație Pearson, ce ne-a permis să punem în evidență determinanții care contribuie la calitatea comunicării financiar-contabile.

Sinteza rezultatelor obținute după testarea, validarea și analiza variabilelor explicative, care pot influența calitatea comunicării financiar-contabile sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 7.1. Sinteza rezultatelor analizei univariate

Ipoteza	Variabile predictive	Relație așteptată	Relație înregistrată	Confirmarea sau infirmarea ipotezelor
I 1.1.	Mărimea companiei	+	+	I 1.1. este validă
I 1.2.	Sectorul de activitate	-	-	I 1.2. este validă
I 1.3.	Zona geografică	-	-	I 1.3. este validă
I 2.1.	Aționariat instituțional	+	-	I 2.1. este respinsă
I 2.2.	Aționariat persoane fizice	-	+	I 2.1. este respinsă
I 3.1.	Cifra de afaceri	+	+	I 3.1. este validă
I 3.2.	Profit	+	+	I 1.1. este validă
I 4.1.	Gradul de lichiditate	+	-	I 4.1. este respinsă
I 4.2.	Gradul de solvabilitate	+	-	I 4.2. este respinsă
I 4.3.	Gradul de îndatorare	-	+	I 4.3. este respinsă
I 4.4.	Rentabilitatea activelor totale (ROA)	+	+	I 4.4. este validă
I 4.5.	Rentabilitatea financiară a capitalului propriu (ROE)	+	+	I 4.5. este validă
I 5.1.	Valoarea capitalizării bursiere	+	+	I 5.1. este validă
I 5.2.	Câștigul pe acțiune (EPS)	+	+	I 5.2. este validă
I 5.3.	Indicatorul PER (price earnings ratio)	-	-	I 5.3. este validă
I 5.4.	Categoria companiei pe BVB (I, II, III)	+	+	I 5.4. este validă

Sursa: proiecție proprie pe baza datelor prelucrate în SPSS v.22.

În ultima secțiune am determinat și analizat valorile aferente rapoartelor de șansă pentru distribuția bivariată *Scoruri-Categorie companie la BVB*, cu scopul de a evidenția per ansamblu și la nivel de categorie (I, II sau III la BVB) șansele ca o companie să obțină un scor slab, bun sau ridicat pentru calitatea comunicării financiar-contabile.

Sinteza rezultatelor obținute în urma determinării și repartizării rapoartelor de șansă pentru distribuția bivariată *Scoruri-Categorie companie la BVB* este prezentată în tabelul următor:

Tabel 7.2. Sinteza repartizării rapoartelor de șansă pentru distribuția bivariată scoruri–categorie companie la BVB

Indicatori	Categorii scoruri		
	Scor slab	Scor bun	Scor ridicat
I. Informații privind poziția financiară	4,6%	44,6%	50,8%
II. Informații privind performanța	4,6%	38,5%	56,9%
III. Informații privind principalii indicatorii economico-financiar	67,7%	27,7%	4,6%
IV. Informații privind principalii indicatori bursieri	92,3%	1,5%	6,2%
V. Informații previzionale și prospective	44,6%	52,3%	3,1%
VI. Alte informații	75,4%	21,5%	3,1%
Scor total	32,3%	63,1%	4,6%

Sursa: proiecție proprie pe baza datelor prelucrate în SPSS v.22.

Așadar, în acest capitol am consolidat datele cercetării noastre și am scos în evidență tendințele, respectiv carențele de comunicare pentru diferite tipuri de informații la nivel de ansamblu, dar și în funcție de categoria companiilor la Bursa de Valori București.

Capitolul 8 Propunerea unui model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile

Ultimul capitol al cercetării noastre l-am structurat pe două secțiuni, fiecare dintre acestea având câte un obiectiv. În acest sens, în prima secțiune am determinat contribuția fiecărei variabile predictive la explicarea variației scorurilor intermediare, respectiva scorului total, lucru pe care l-am realizat cu ajutorul programului informatic SPSS v.22. Pentru asta, am aplicat metoda regresiei liniare în estimarea scorurilor intermediare și a scorului total. De asemenea, am utilizat coeficienții de regresie liniară regăsiți în urma analizei, pentru a prezenta și descrie relațiile dintre scorurile calității comunicării financiar-contabile și variabilele predictive selectate. Apoi, am propus pentru scorurile intermediare un model econometric de estimare a calității comunicării informațiilor la care fac referire aceste scoruri și un model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile, care a fost și obiectivul primar al cercetării noastre.

Utilizând coeficienții de regresie liniară regăsiți în urma analizei realizate, am propus următoarea relație între scorul total al calității comunicării financiar-contabile și cele trei variabile predictive selectate:

$$\text{Scorul total} = 46,921 + (0,233 \times PAS) + (5,606 \times 10^{-9} \times TA) + (-4,640 \times G\hat{I}G)$$

Unde,

PAS - ponderea acționariatului de stat;

TA – total active;

GÎG – gradul de îndatorare general.

Am încheiat cercetarea noastră cu o analiză a reziduurilor (diferențelor) dintre valorile reale ale scorurile intermediare, respectiv ale scorului total și valorile ajustate ale scorurilor cu ajutorul funcțiilor de regresie liniară. În acest fel am evidențiat și am analizat fiabilitatea modelului econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile prin compararea valorilor reale cu valorile ajustate ale scorurilor, atât pentru scorurile intermediare, cât și pentru scorul total.

Concluzii generale, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării

Prezenta teză de doctorat abordează și analizează o serie de aspecte ce nu au fost studiate până acum, venind astfel să completeze cercetările anterioare și să inițieze noi direcții de cercetare. Lucrarea noastră a urmărit secvențial atingerea obiectivului primar ce a constat în înțelegerea (prin analiză și interpretare) impactului anumitor variabile asupra calității comunicării financiar-contabile, scopul final fiind acela de a propune un model de estimare a acesteia.

În ceea ce privește obiectivelor secundare, acestea au fost îndeplinite pe parcursul cercetării noastre, astfel:

- ✓ în primele două capitole am definit conceptele de comunicare economico-financiară, comunicare internă și externă, informare obligatorie și voluntară și calitatea comunicării financiar-contabile prin prisma diverselor fundamente științifice, teoretice și a normativelor în vigoare;

- ✓ în primele două capitole am identificat modificările din ultimul timp (având în vedere efectele crizei), ale rolului comunicării economico-financiare în cadrul companiilor și posibilitatea acesteia de a influența performanța și încrederea acordată în piață;
- ✓ în capitolul al doilea am identificat principalele caracteristici ale comunicării economico-financiare pentru companiile mari și indicatorii utilizați la nivel internațional pentru măsurarea acesteia, prezentând și modul de utilizare pentru o parte dintre ei;
- ✓ în capitolul al doilea și al treilea am analizat formele de comunicare economico-financiară, tendințele de măsurare a calității raportării și interesele stakeholderilor cu privire la calitatea acesteia;
- ✓ în capitolul al patrulea am analizat impactul reglementărilor IAS/IFRS asupra optimizării comunicării economico-financiare, prin prisma unor standarde ce fac obiectul raportărilor;
- ✓ în capitolul al șaselea am analizat companiile eșantionate prin prisma celor trei nivele calitative propuse ale comunicării financiar-contabile, evidențiind profilele de companii cu un anumit nivel calitativ;
- ✓ în capitolul al șaselea am analizat nivelul calitativ al comunicării financiar-contabile prin prisma sectoarelor de activitate și a zonelor geografice (regiuni și județe), evidențiind sectoarele și zonele geografice care contribuie într-o măsură mai mare la calitatea comunicării financiar-contabile de la nivelul întregului eșantion de companii analizate;
- ✓ în capitolul al șaptelea am determinat și analizat rapoartele de șansă pentru furnizarea unui anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile, șansă ce a fost stabilită procentual;
- ✓ în capitolul al optulea am propus patru modele econometrice de estimare a nivelului calitativ pentru categoriile de informații ce privesc: performanța companiei, principalii indicatori bursieri, date previzionale și prospective și alte date financiar-contabile;
- ✓ în capitolul al optulea am propus un model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile și am ajuns la concluzia, că o serie de variabile influențează în mod pozitiv sau negativ nivelul calitativ al comunicării financiar-contabile.

În ultima perioadă, comunicarea economico-financiară a căpătat un rol semnificativ pentru toți utilizatorii interni și externi, oferind informații relevante despre activitatea desfășurată de către companie într-o anumită perioadă, constituind astfel punctul de plecare în stabilirea strategiilor. Analiza în profunzime a acesteia de către stakeholderi ar permite identificarea detaliilor ce pot favoriza orientarea activității companiei spre dezvoltare și creștere, iar previziunile realizate ce au la bază o comunicare economico-financiară adecvată ar reduce gradul de nesiguranță în desfășurarea activității economice.

Considerăm că această atenția deosebită asupra subiectului comunicării economico-financiare din ultimul timp este cauzată de numeroasele scandaluri de etică profesionale din domeniu cu privire la manipularea informațiilor financiar-contabile, dar și de criza financiară cu care s-a confruntat economia mondială. Din punctul nostru de vedere, compania trebuie să furnizeze o comunicare financiar-contabilă adecvată și nu să o „cosmetizeze” pentru a ascunde anumite probleme cu care se confruntă, cum s-a întâmplat în recentele scandaluri; aceasta fiind principalul furnizor de informații atât pentru ea însăși în desfășurarea activității economice în condiții de eficiență, cât și pentru restul părților interesate ce vor să-și fundamenteze deciziile investiționale sau de altă natură.

În ceea ce privește comunicarea economico-financiară din cadrul societăților din România, există o serie de limite informaționale (aspect ce a fost evidențiat și pe parcursul cercetării empirice) ce împiedică derularea optimă a procesului de conducere și luare a deciziilor, generând astfel dezavantaje în dezvoltarea internă a companiilor, dar și asupra economiei naționale și chiar internaționale; efectele negative putând fi semnificative. Suntem convinși că entitățile naționale și multinaționale din România vor conștientiza amploarea transformărilor de la nivel mondial și vor acorda o atenție mai mare procesului de comunicare economico-financiară, pentru a supraviețui și prospera. În acest sens, companiile vor trebui să elaboreze un sistem de comunicare economico-financiar eficient ce trebuie să pornească în primul rând de la cunoașterea fluxurilor informaționale din cadrul companiilor și apoi să se canalizeze pe calitatea informațiilor furnizate; cu alte cuvinte, să conțină cele mai adecvate informații și să fie eliminat surplusul de informații inutile ce pot îngreuna înțelegerea fluxului informațional al companiei.

De asemenea, putem spune că rezultatele cercetării au relevanță atât la nivel național, cât și internațional, deoarece modelul econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile și cele patru modele econometrice de estimare a calității anumitor categorii de informații financiar-contabile conțin variabile ce sunt utilizate de către toate companiile de pe mapamond.

Pe de altă parte, rezultatele cercetării pot fi aplicate și la nivel micro și macroeconomic, dat fiind faptul că prezenta lucrare se focalizează pe găsirea de soluții viabile pentru varietatea de utilizatori ai comunicării economico-financiare, printre care amintim: investitorii actuali și potențiali, management, instituții publice, instituții de creditare și finanțare, asociații și institute de cercetare, precum și alte părți interesate.

Din punctul de vedere al modului de prezentare și descriere a conținutului prezentei cercetări, considerăm că este realizată într-o manieră simplă, dar și complexă (atunci când a fost cazul), încât să fie accesibilă tuturor cititorilor interesați de problematica cercetării noastre, adresându-se în special mediului profesional, pentru a-și eficientiza procesul de comunicare economico-financiar, mediului academic, prin deschiderea unor drumuri cu noi direcții de cercetare, studenților care doresc să se documenteze și să aprofundeze acest subiect și, nu în ultimul rând, tuturor celor interesați de tematica cercetată.

Mai mult, considerăm că rezultatele cercetării noastre reprezintă o bază de informare utilă și un punct de plecare în evaluarea și analiza calității comunicării financiar-contabile, acestea putând fi extinse și dezvoltate în alte domenii.

Contribuțiile prezentei teze de doctorat se regăsesc detaliate pe întreg parcursul lucrării, iar o sintetizare a acestora o putem face astfel:

- 1. propunerea unei conceptualizări în definirea comunicării financiar-contabile** – în capitolul al cincilea am dezvoltat o idee personală cu privire la conceptualizarea comunicării financiar-contabile;
- 2. determinarea importanței comunicării economico-financiare în actualul context economic** – în capitolul al doilea am tratat locul comunicării economico-financiare în cadrul comunicării integrate a companiilor;
- 3. identificarea tendințelor recente în măsurarea calității comunicării economico-financiare** – în capitolul al doilea am identificat și explicat indicatorii utilizați la nivel european și internațional pentru măsurarea calității comunicării economico-financiare;
- 4. explicarea necesității unui sistem informațional economico-financiar adecvat** – în capitolul al treilea am identificat și explicat variabilele calitative ale sistemului informațional economico-financiar;
- 5. realizarea unei abordări critice a reglementărilor contabile IAS/IFRS asupra optimizării comunicării financiar-contabile** – în capitolul al patrulea am analizat standardele IAS/IFRS cu impact asupra calității comunicării financiar-contabile;

6. ***propunerea unei noi abordări a calității comunicării financiar-contabile pe trei nivele calitative*** -în capitolul al șaselea am analizat companiile eșantionate prin prisma celor trei nivele calitative propuse, evidențiind astfel profile de companii cu un anumit nivel calitativ;
7. ***propunerea unei noi abordări a calității comunicării financiar-contabile în funcție de sectoarele de activitate și de zonele geografice*** –în capitolul al șaselea am analizat nivelul calitativ al comunicării financiar-contabile prin prisma sectoarelor de activitate și a zonelor geografice (regiuni și județe), evidențiind și analizând sectoarele și zonele geografice care contribuie într-o măsură mai mare sau mai mică la calitatea comunicării financiar-contabile de la nivelul întregului eșantion de companii analizate;
8. ***propunerea unei modalități de determinare a șanselor ca o companie să furnizeze un anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile*** – în capitolul al șaptelea am determinat și analizat rapoartele de șansă pentru furnizarea de către companii a unui anumit nivel calitativ al comunicării financiar-contabile, șansă ce a fost stabilită procentual;
9. ***propunerea a patru modele econometrice de estimare a calității comunicării pe categorii de informații financiar-contabile*** – în capitolul al optulea, pentru categoriile de informații ce privesc performanța companiei, principalii indicatori bursieri, date previzionale și prospective și alte date financiar-contabile am propus modele econometrice de estimare a calității comunicării informațiilor;
10. ***propunerea unui model econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile*** – în capitolul al optulea am ajuns la concluzia că o serie de variabile influențează în mod pozitiv sau negativ nivelul calitativ al comunicării financiar-contabile;
11. ***demonstrarea fiabilității modelului econometric de estimare a calității comunicării financiar-contabile*** – în capitolul al optulea am analizat reziduurile (diferențele) dintre valorile reale ale scorurilor și valorile ajustate cu ajutorul funcțiilor de regresie liniară, pentru a evidenția rezultatele asemănătoare dintre cele două scoruri.

În urma cercetării realizate, considerăm că se impun o serie de măsuri de îmbunătățire a conținutului rapoartelor anuale și uniformizarea acestora (în funcție de specificul activității), pentru a crește gradul de utilizare a informațiilor și utilitatea acestora în procesul decizional.

Formatul actual al rapoartelor anuale trebuie uniformizat, modificat, îmbunătățit, actualizat și adaptat necesităților informaționale ale stakeholderilor.

În ceea ce privește *limitele cercetării* noastre, acestea sunt fie teoretice, fie empirice, dar fără ca acestea să aibă efecte semnificative asupra rezultatelor cercetării. Din punct de vedere teoretic, lucrarea noastră poate fi completată cu o analiză a motivațiilor în furnizarea unui anumit tip calitativ de comunicare economico-financiară, acest lucru putând induce o altă viziune asupra cercetării realizate. O altă limită teoretică a cercetării, care este universal valabilă pentru toți cercetătorii, o constituie lipsa surselor de documentare sau a bazelor de date și accesul restricționat sau limitat la acestea. Empiric, putem menționa ca limite ale cercetării, următoarele: grila de evaluare utilizată a fost validată numai teoretic, aceasta putând fi validată, de mediul profesional sau de mediul academic prin acordarea unor indici de ponderare a importanței fiecărui indicator pe care l-am avut în vedere și notarea calității comunicării financiar-contabile pentru companiile analizate a fost realizată de noi, această sarcină putând fi încredințată specialiștilor din domeniu.

Studierea problematicii comunicării economico-financiare a condus la identificarea unor *direcții de cercetare viitoare* extrem de generoase, printre care recomandăm: studierea relației dintre calitatea comunicării economico-financiare și calitatea guvernantei corporative; studierea impactului factorilor decizionali în determinarea calității comunicării economico-financiare; studierea relației dintre existența sau inexistența mecanismelor de control intern și calitatea comunicării economico-financiare, studierea impactului practicilor de raportare financiar-contabilă frauduloasă etc.

Prin prezenta teză de doctorat am evidențiat o serie de curențe ale procesului de comunicare economico-financiară, cu scopul de a le face cunoscute mediului profesional și academic în vederea găsirii de soluții pentru remedierea acestora; soluții, ce au fost propuse și de noi pe parcursul lucrării. Mai considerăm că această cercetare, prin simplul fapt că furnizează informații și noi abordări referitoare la procesul de comunicare economico-financiară, are impact în mediul profesional și academic, contribuind astfel la o mai bună înțelegere și la o completare a literaturii din domeniul contabil pe această tematică.

Bibliografie

Cărți de specialitate, teze de doctorat și postdoctorat

1. Allegrini M. et. al., *I principii contabili internazionali: caratteristiche, struttura, contenuto*, Giappichelli Editore, Torino, 2013.
2. Allini A., Manes Rossi F., *The Evolution of Non-Financial Disclosure in a European Perspective*, Web Paper, Fondazione ENI Enrico Mattei, 2007.
3. Alvino, F., *La comunicazione economico-finanziaria d'impresa sul mercato deicapitali*, Giappichelli, Torino, 2001.
4. Amaduzzi L., *L'azienda nel suo sistema e nell ordine della su rilevazione*, UTET, Torino, 1969.
5. Andrei P., *L'adozione degli IAS/IFRS in Italia: impatti contabili e profili gestionali*, Giappichelli, Torino, 2006.
6. Anthony R.N., Hawkins D.F., Macri D.M., Merchant K.A., *Sistemi di controllo – Analisi economiche per le decisioni aziendali*, McGraw-Hill, 2004.
7. Bătrâncea L., Mosviciov A., Bătrâncea I., *Analiză financiară a întreprinderilor românești*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2012.
8. Belcredi, M., *Economia dell'informazione societaria*, UTET Libreris, Torino, 1993.
9. Belkaoui A.R., „*Accounting Theory*”, 5th edition, Thomson Learning, USA, 2007.
10. Berle A., Means G., *The Modern Corporation and Private Propriety*, New York: The Macmillan Company, 1932.
11. Beretta S., Pecchiari N., *Analisi e valutazione del Sistema di Controllo Interno*, Il Sole 24 Ore, Milano, 2007.
12. Bertinetti G., *Comunicazione finanziaria aziendale e teoria della finanza*, Editura Egea, Milano, 1996.
13. Biyamba J.B., *La communication sur les investissements en R&D et la valorisation des firmes par les marchés financiers*, Teză de doctorat, Université de Reims Champagne-Ardenne, Franța, 2007.
14. Bocchini E., *Introduzione al diritto commerciale nella new economy*, Cedam, Padova, 2001.
15. Boesso G., *Lo stakeholder reporting nei bilanci delle società quotate*. Giappichelli Editore, Torino, 2001.

16. Bruin R., *Communication financière: image et marketing de l'entreprise*, Paris, Editions Liaisons, 1999.
17. Calder A., *Corporate Governance: A Practical Guide to the Legal Frameworks and International Codes of Practice*, Kogan Page, London, 2008.
18. Campedelli B., *Reporting aziendale e sostenibilità*, Franco Angeli, Milano, 2005.
19. Cattaneo M., Manzonetto P., *Il bilancio d'esercizio: profili teorici e istituzionali negli anni novanta*, Etas libri, Milano, 1992.
20. Cerf A.R., *Corporate Reporting and Investment Decisions*, University of California Press, Berkeley, 1961.
21. Clampit P., *Communicating for Managerial Effectiveness*, Newbury Park: Sage, 1991.
22. Coda V., *L'orientamento strategico dell'impresa*, UTET Torino, 1991.
23. Colasse B., *Analiză financiară a întreprinderii*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2009.
24. Corbella S., *L'attendibilità del bilancio di esercizio. Posizioni consolidate e nuove prospettive interpretative*, FrancoAngeli, Milano, 2008.
25. Corvi E., *Economia e gestione della comunicazione economico-finanziaria d'impresa*, Egea, Milano, 1997.
26. Corvi E., *Informativa societaria e comunicazione economico-finanziaria: riflessi sul valore d'impresa e sull'efficienza dei mercati mobiliari*, Edizioni Scientifiche Italiane, Napoli, 1995, pp. 203-284.
27. Corvi E., *Comunicazione d'impresa e investor relation. La gestione della comunicazione economico-finanziaria*, EGEA, Milano, 2000.
28. Corvi E., *La comunicazione aziendali. Obiettivi, tecniche, strumenti*, Egea, Milano, 2007.
29. Corvi E., Fiocca R., *Comunicazione e valore nelle relazioni d'impresa*, Editore Egea, Milano, 1996.
30. Cosuleanu C.L., *Situațiile financiare ale întreprinderilor*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2012.
31. Choi F.D.S, Meek G.K., *International Accounting*, Upper Saddle River, Prentice Hall, NJ, 2008.
32. Demetrescu C.G., *Istoria contabilității*, Editura Științifică, București, 1972.
33. Di Stefano G., *Il sistema di comunicazione economico-finanziaria nella realtà aziendale moderna*, Giuffrè, Milano, 1990.

34. Elvian I.V., *Teoriile conturilor*, Editura Fondul Cărților Funduare, Cluj-Napoca, 1940.
35. Fellegara A.M., *Strutture di impresa e tutela degli interessi istituzionali*, Giuffrè Editore, Milano, 2005.
36. Fererro G., *Impresa e management*, Giuffrè, Milano, 1987.
37. Ferrari L., Ruotolo M., Vigliani R., *Da target a partner. Un nuovo paradigma di comunicazione per il successo dell'impresa*, Editura ISEDI, Milano, Italia, 2006.
38. Fontana F., *Risorse immateriali nella comunicazione aziendale: problemi di valutazione e di rappresentazione nella prospettiva del valore*, Giappichelli, Torino, 2001.
39. Fortes H., *Accounting Simplified*, Financial Times/Prentice Hall,, United Kingdom, 2011.
40. Foster G., *Financial Statement Analysis*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1986.
41. Gibbins M., Richardson A., Waterhouse J., *The Management of Financial Disclosure: Theory and Perspectives*, La Fondation de Recherche de l'Association des comptables généraux licenciés du Canada,, monographie de recherché, nr. 20, 1992.
42. Gillet C., *L'étude des déterminants de la vérification des informations sociétales dans le contexte français*, Teză de doctorat, Université des Sciences Sociales - Toulouse I, Franța, 2010.
43. Gîrbă M. M., Bunea Ș., *Sinteze, studii de caz și teste grilă privind aplicarea IAS (revizuite) – IFRS*, ediția a IV, revizuită, vol. I, Editura CECCAR, 2009.
44. Golfetto F., *Comunicazione e comportamenti comunicativi. Una questione di coerenza per l'impresa*, Milano, Egea, 1993.
45. Golinelli M., *L'approccio Sistemico Vitale (ASV) al governo dell'impresa*. vol. I (*L'impresa sistema vitale*), Terza Edizione, CEDAM, 2012.
46. Grosu V., *Perspective și limite în procesul de armonizare financiar-contabilă*, Editura Tipo-Moldova, Iași, 2010.
47. Grosu V., *Evaluarea capitalului intelectual*, , teză post-doctorat realizată în cadrul programului „Studii post-doctorale în economie”, Editura Academiei României, 2013,
48. Grosu V., Hlaciuc E., Socoliuc M., *Noțiuni și expresii financiare*, Colecția Economică, Editura Lumen, Iași, 2013.
49. Guatri L., Massore M., *La diffusione del valore*, Editura Egea, Milano, 1992.

50. Guattri L., *La teoria di creazione del valore*, Egea, Milano, 1999.
51. Gugler K., *Corporate Governance and Economic Performance*, Oxford University Press, Oxford, 2001.
52. Guzzi F., Ruotolo M., *Comunicazione di impresa*, Corso di laurea magistrale in Comunicazione e pubblica e d'impresa, 2014.
53. Hermosilla Cortes J. L., *Evaluation de la fiabilité de l'information comptable: une analyse théorique et appliquée au processus de production des normes comptables, le cas du Chili*, Teză de doctorat, Université Catholique de Louvain, Franța, 2010.
54. Hlaciuc E. și Boghean F. (coord.), Tulvinschi M., Moroșan Gh., Vlad M., Moroșan Dănilă L., Grigoraș Ichim C., Chiriță I., **Ciubotariu M.S.**, Colbu I., *Bazele contabilității*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2012, pp. 406.
55. Horomnea E., *Dimensiuni științifice, sociale și spirituale în contabilitate*, Editura Tipo Moldova, 2012.
56. Horton J.L., *Integrate Corporate Communications*, Westport, CT: Qourum Books, 1995.
57. Invernizzi E., *La comunicazione organizzativa*, Giuffrè, Milano, 2000.
58. Karim A.K.M.W, *Provision of corporate financial information in Bagladesh*, Teză de doctorat, University of Leeds, Marea Britanie, 1995.
59. Kieso D.E., Weygandt J.J., Warfield T.D., *Intermediate Accounting*, vol. 1, IFRS Edition, John Wiley & Sons, S.U.A, 2011.
60. Kieso D.E., Weygandt J.J., Warfield T.D., *Intermediate Accounting*, vol. 2, IFRS Edition, John Wiley & Sons, S.U.A., 2011.
61. Lacchini M., *Modelli di Corporate governance e bilanci d'impresa nella prospettiva della riforma*, Giappichelli, Torino, 2002.
62. Lefebvre, I.F., *Principi Contabili Internazionale*, Memento Pratico, 2014.
63. Loudon D.L., Della Bitta A.J., *Consumer Behaviour*, McGrawHill, NY, 1979.
64. Marasca, S., *Le valutazioni nel bilancio di esercizio*, Giappichelli, Torino, 1999.
65. Marchi, L., *I sistemi informativi aziendali*, Giuffrè, Milano, 1993.
66. Marchi L., Potito L. (coord.), *L'impatto dell'adozione degli IAS/IFRS sui bilanci delle imprese italiane quotate*, Franco Angelli Editore, Milano, 2012.
67. Mard M.J., Hitchner J.R., Hyden S.D., Zyla M.L., *Valuation of Financial Reporting – Intangible Assets, Goodwill, and Impairment Analysis, SFAS 141 and 142*, JohnWiley & Sons., New York, 2002.

68. Marosco V., *L'informazione finanziaria delle società: bilanci, prospetti informativi, relazioni infrannuali, controlli CONSOB, certificazione*, IPSOA Informatica, Milano, 1998.
69. Mateș D. (coordonator), *Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor între standarde, directive și reglementări fiscale*, Editura Mirton, Timișoara, 2009.
70. Mateș D., Grosu V, Hlaciuc E., *La valutazione delle principali voci dell' attivo di bilancio secondo i principi contabili nazionali e internazionali IAS/IFRS*, Monte Università Parma Editore, Parma, 2009.
71. Menicucci E., *La relazione sulla gestione nel reporting delle imprese*, FrancoAngeli, Milano, 2012.
72. Messier, W.F., *Auditing*, McGraw-Hill, Milano, 2000.
73. Michailesco C., *Contribution à l'étude des déterminants de la qualité de l'information comptable diffusée par les entreprises françaises*, Teză de doctorat, Université Paris Dauphine, Franța, 1998.
74. Mirshekary S., *An empirical investigation of the quality of disclosure in corporate financial reports in developing countries: the case of Iran*, Teză de doctorat, University of Wollongong, Australia, 1999.
75. Moeller R.R., *COSO Enterprise Risk Management. Understanding the New Integrated ERM Framework 2nd Edition*, John Wiley&Sons, New Jersey, 2007.
76. Molteni M., *Responsabilità sociale e performance d'impresa. Per una sintesi socio-competitiva*, Vita e pensiero, Milano, 2004.
77. Monteduro F., Salerno I., *Il sistema informativo aziendale e la contabilità direzionale*, Economia aziendali, lezione 8, curs susținut la Università degli Studi di Roma Tor Vergata, 2011.
78. Moscviciov A., *Raportarea și analiza financiară a întreprinderilor românești din industria informatică*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2011.
79. Naidoo R., *Corporate Governance: An Essential Guide for South African Companies*, Double Storey, Cape Town, 2002.
80. Nejjar W.N., *Contribution a l'analyse des mecanismes de gouvernance explicatifs de la qualite de la communication financiere - cas des entreprises du SBF 120*, Teză de doctorat, Université d'Orléans, Franța, 2011.
81. Nobles C.H., Parker R., *Comparative International Accounting*, 4th Edition, Prentice Hall International Limited, University Press, Cambridge, 1995.

82. Nobles C.H., Parker R., *Comparative international accounting*, 10th edition, Prentice Hall Financial Times, an imprint of Pearson Education, England, 2008.
83. Onesti T., *Fattori ambientali e comportamenti contabili. Analisi comparata dei sistemi contabili di alcuni paesi industrializzati*, Giappichelli, Torino, 1995.
84. Pastore A., Vernuccio M., *Impresa e comunicazione. Principi e strumenti per il management*, 2e editione, Apogeo Editore, 2013.
85. Pântea I.P., Bodea G., *Contabilitatea financiară românească conformă cu directivele europene*, Editura Intelcredo, Deva, 2007.
86. Pecican E.,S., *Econometria pentru economişti. Econometrie, teorie și aplicații*, Ediția a III-a, Editura Economică, București, 2009.
87. Provasoli A., Pini M., Viganò A., *Financial accounting – Rilevazioni per il bilancio d'esercizio e il bilancio consolidato*, McGraw-Hill Companies Inc., Milano, 2010;
88. Quagli A., Teodori C., *L'informativa volontaria per settori di attività*, Franco Angeli, Milano, 2005.
89. Quagli A., *Comunicare il future*, FrancoAngeli, Milano, 2004.
90. Ricci P., *La responsabilità sociale dell'impresa: il ruolo e il valore della comunicazione*, FrancoAngeli, Milano, 2004.
91. Roberts C., Weetman P., Gordon P., *International Corporate Reporting: A Comparative Approach*, Prentice Hall, Harlow, 2008.
92. Roscini Vitali F., Vinzia M.A., *Fair value rappresentazione contabile e valutazioni finanziarie secondo gli IAS/IFRS*, Il Sole 24 Ore Pirola, Milano, 2003.
93. Rossi G., *La comunicazione aziendale*, Franco Angeli, Milano, 2009.
94. Rusconi G., *Il bilancio sociale. Economia, etica e responsabilità dell'impresa*, EDIESSE, Roma, 2006.
95. Rutherford B.A., *Financial Reporting in the UK – A history of the financial accounting standards committee, 1969-1990*, Routledge Taylor&Francis Group, London and New York, 2007.
96. Saada T., *Publication volontaire d'informations segmentées – le cas français, dans Comptabilité et Développement*, Actes du 17ème congrès de l'AFC, mai 1996.
97. Salvioni D., *Il bilancio d'esercizio nella comunicazione integrata d'impresa*, Giappichelli, Torino, 1992.
98. Salvioni D., *Cultura della trasparenza e comunicazione economico- finanziaria d'impresa*, ISTEI Università degli Studi di Milano - Bicocca, 2002.

99. Salvioni D.M., *Il bilancio d'esercizio nella comunicazione integrata d'impresa*, Giappichelli, Torino, 1992.
100. Sciarelli S., *Il sistema d'impresa*, Cedam, Padova, 1982.
101. Serafeim G., *The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting: Evidence from Four Countries*, Internet Paper, <http://ssrn.com>, 2011.
102. Spaventa L., *Struttura proprietaria e corporate governance. Ai confini tra diritto ed economia*, Universita degli Studi di Macerita, Laboratoria Fausta Vicarelli, 2002.
103. Sternberg E., *Corporate Governance: Accountability in the Marketplace*, Institute of Economics Affairs, London, 1998.
104. Tabără N., Horomnea E., Mircea M.-C., *Contabilitate internațională*, Editura Tipo-Moldova, 2009.
105. Todea N., *Teorie contabilă și raportare financiară*, Editura Aeteritas, 2009.
106. Trabelsi S., *L'information financière incrémentale publiée sur les sites web des sociétés canadiennes*, Teză de doctorat, Université de Montréal, Franța, 2005.
107. Wallace R. S. O., *Disclosure of Accounting Information in Developing cCountries: A Case Study of Nigeria*, Unpublished Ph.D. dissertation, University of Exeter, United Kingdom, 1987.
108. Watts R.L., Zimmerman J.L., *Positive Accounting Theory*, Prentice Hall, 1986.
109. Zavani M., *Il valore della comunicazione aziendale*, Giappichelli, Torino, 2000.
110. Zhou H., *La diffusion d'informations financières par les sociétés françaises et britanniques*, Teză de doctorat, Université de Paris de Dauphine, Franța, 1997.

Articole publicate în jurnale de specialitate sau în volume ale conferințelor nationale și internaționale.

1. Adams, C.A., Frost, G.R., „Integrating Sustainability Reporting into Management Practices”, in *Accounting Forum*, vol. 32/2008.
2. Albu N., Albu C.N., Bunea S., Calu D.A., Gîrbina M., „A Story about IAS/IFRS Implementation in Romania, an Institutional and Structuration Theory Perspective”, in *Journal of Accounting in Emerging Economies*, vol. I(1)/2011.
3. AL-Qudah, Mustafa A.A., „Financial Performance: An Empirical Study on the Jordanian Industrial Corporations Listed on Amman Financial Market for the period 2008-2012”, in *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, vol. 6(1)/2014.

4. Amal H., Faten L., „La transparence de l'entreprise et la structure de propriété: Cas des entreprises françaises”, *Actes du 3ème Congrès de l'Association Francophone de Comptabilité*, , 2010, pp. 1-29.
5. Andrikopolous A., Diakidis N., Samitas A., „The Cross Section of Online Accounting Disclosure: The Case of Cyprus”, in *International Journal of Electronic Finance*, vol. 3/2009.
1. Arnold J., Moizer P. „A Survey of the Methods Used by UK Investment Analysts to Appraise Investments in Ordinary Shares”, in *Accounting and Business Research*, vol. 14/1984.
2. Artiach T., Clarkson P., „Disclosure, Conservatism and the Cost of Equity Capital: A Review of the Foundation Literature”, in *Accounting & Finance*, vol. 51 (1)/2011.
3. Badua F.A., Previts G.J., Vasarhelyi M.A., „Tracing the Development of Accounting Thought by Analyzing Content, Communication, and Quality in Accounting Research Over Time”, in *Accounting Historians Journal*, vol. 38(1)/2011, pp. 31-56.
4. Barry C.B., Brown S.J., „Limited Information as a Source of Risk”, in *The Journal of Portfolio Management*, vol. 12 (2)/1986.
5. Ball R., „On the Development, Accomplishments and Limitations of the Theory of Stock Market Efficiency”, in *Managerial Finance*, vol. 20 2/3/1994, pp. 3-48.
6. Ball R., „The Theory of Stock Market Efficiency: Accomplishments and Limitations”, in *Journal of Applied Corporate Finance*, vol. 8/1995, pp. 4-17.
7. Ball R., Kothari S.P., Robin A., „The Effect of International Institutional Factors on Properties of Accounting Earnings”, in *Journal of Accounting & Economics*, vol. 29/2000, pag. 1–52.
8. Barrett, E., „Annual Report Disclosure: Are American Reports Superior?”, in *Journal of International Business Studies*, vol. 6, nr. 2/1975.
9. Bertrand F., „Les stratégies de communication financière des grandes sociétés françaises cotées: une étude empirique”, IAE d'Aix Marseille, Cahier de recherche 569/2000.
10. Beattie V., Pratt K., „Issues Concerning Web-Based Business Reporting: An Analysis of the Views of Interested Parties”, in *British Accounting Review*, vol. 35(2)/2003.
11. Bhushan R., „Firm Characteristics and Analyst Following”, in *Journal of Accounting & Economics*, vol. 11(2/3)/1989.

12. Boesso G., Kumar K., „Stakeholder Prioritization and Reporting: Evidence from Italy and the U.S.”, in *Accounting Forum*, vol. 33, 2/2009.
13. Boghean F., Boghean C., **Ciubotariu M.S.**, „The Necessity and the Facilitating Factors of the Corporate Governance Development”, *SGEM2014 Conference on Political Sciences, Law, Finance, Economics And Tourism*, vol. 3, Editura Technology Ltd., Bulgaria, pp. 661-670.
14. Boghean C., Boghean F., **Ciubotariu M.S.**, „Research on the decision of investing in securities”, *SGEM 2015 Conference on Political Sciences, Law, Finance, Economics And Tourism*, 2015.
15. Bostan I., Hurjui I., Hlaciuc E., Grosu V., **Ciubotariu M.S.**, „The Use of the Audit Method in Assessing the Performance of the Public Health System”, in *Romanian Journal of Legal Medicine*, vol. 22(4)/2014, pp. 283-284.
16. Bostan I., Mateş D., Hlaciuc E., Grosu V., Socoliuc M., Andronic B., **Ciubotariu M.S.**, Apetri A., Moroşan Gh., Mihalciuc C., „Exploitation of Fishing Resources in Suceava County: Profitability analysis (Rb/T) of specialized farms in a mountainous region”, in *Archives of Biological Sciences, Official Journal of the Serbian Biological Society*, 2015.
17. Bostan I., *Implication of the EVA Model Use in the Firm Resources' Performant Allocation Plan*, in *Accounting and Management Information Systems Journal*, vol. 9(1)/2010, pp. 120-145.
18. Bostan I., Grosu V., „The IAS/IFRS Standards system and their relation with the communitarian legislation”, in *International Journal of Academic Research*, vol. 2(2)/2010.
19. Botosan C.A., „Disclosure Level and the Cost of Equity Capital”, in *The Accounting Review*, vol. 72(3)/1997.
20. Brondoni S.M., „La comunicazione integrata d'impresa nelle politiche del gruppo”, in *A.A. V.V. Scritti in onore di Luigi Guatri*, Ed. Bocconi Comunicazione, Milano, 1988.
21. Brennan M. J., Tamarowski C., „Investor Relations, Liquidity and Stock Prices”, in *Journal of Applied Corporate Finance*, 12(4)/2000, pp. 26-37.
22. Bujaki M., McConomy B.J., „Corporate Governance: Factors Influencing Voluntary Disclosure by Publicly Traded Canadian Firms”, in *Canadian Accounting Perspectives*, 2002, pp. 105-139.

23. Bushee B. J., Noe C.F., „Corporate Disclosure Practices Institutional Investors and Stoke Return Volatility”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 38/2000.
24. Buzby S.L., „Selected Items for Information and Their Disclosure in Annual Reports”, in *The Accounting Review*, vol. 49 (3)/1974.
25. Buzby S.L., „Company Size, Listed Versus Unlisted Stocks and the Extent of Financial Disclosure”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 13(1)/1975.
26. Byard D., Shaw K.W., „Corporate Disclosure Quality and Properties of Analysts’ Information Environment”, in *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, vol. 18 (3)/2003.
27. Capaldo P., „Qualche riflessione sull’ informazione esterna d’impresa”, *Rivista dei dottori commercialisti*, Milano,5/1975.
28. **Ciubotariu M.S.**, 2011, „Etică și moralitate în profesia contabilă”, în volumul conferinței *Umanism, Educație, Resurse Umane (UERU)*, 6-7 mai 2011, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, Editura Didactică și Pedagogică, București, pp. 221-228.
29. **Ciubotariu M.S.**, Boghean F., Moroșan Dănilă L., Boghean C., „Study on Tax Evasion Manifestation within Entities from Romania”, în volumul conferinței *2012 2nd International Conference on Economic, Education and Management*, 1-2 iunie 2012, Shanghai, China, vol. 1, Editura Hong Kong Education Society, 2012, pp. 365-371.
30. **Ciubotariu M.S.**, „The role of small and medium enterprises in the modern economy and the importance of IFRS application for SMEs”, in *The Annals of the „Ștefan cel Mare” University of Suceava, Fascicle of the Faculty of Economics and Public Administration*, vol. 13, 1 (17)/Suceava, 2013, pp. 201-210.
31. **Ciubotariu M.S.**, „Impactul fraudei asupra raportării financiare”, in „Științe Economice”, vol. II (coord. Gabriela Prelipcean), al Conferinței Internaționale desfășurate în cadrul proiectului „Doctoratul: o carieră atractivă în cercetare”, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, 21-22 iunie 2013, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2013..
32. **Ciubotariu M.S.**, Colbu I.C., „Optimization of the economic and financial communication of SMEs in Romania by implementing the IFRS”, in volumul conferinței internaționale *Jean Monnet European Research Development in Horizont 2020*, Hlaciuc E., Bostan I. (ed.), Editura Lumen Media Publishing, Marea Britanie, 2013, pp. 85-92.

33. Clarkson P.M., Kao J.L., Richardson G.D., „Evidence That Management Discussion and Analysis (MD&A) Is a Part of a Firm’s Overall Disclosure Package”, in *Contemporary Accounting Research*, vol. 16(1)/1999.
34. Coda V., „La comunicazione economica nella strategia aziendale”, in *CESAD, La Comunicazione economica: valore aziendale o sociale, Atti del Covegnoorganizzato dal CESAD*, Editura Egea, Milano, 1989.
35. Cohendet P., Llerena P., „Nature de l’information, evaluation et organization de l’entreprise”, in *Revue d’économie industrielle, (Organisation et dynamique industrielle)*, vol. 51/1990.
36. Colbu I.C., **Ciubotariu M.S.**, „Financial communication of SMEs during economic crises: can the international financial reporting standards make a difference?”, in volumul conferinței internaționale Jean Monnet *European Research Development in Horizont 2020*, Hlaciuc H., Bostan I., Editura Lumen Media Publishing, Marea Britanie, 2013, pp. 103-109.
37. Cooke T.E., „The Impact of Size, Stock Market Listing and Industry Type on Disclosure in the Annual Reports of Japanese Listed Corporations”, in *Accounting and Business Research*, vol. 22, 87/1992.
38. Cooke T.E., „Disclosure in Japanese Corporate Annual Reports”, in *Journal of Business Finance & Accounting*, nr. 20 (4)/1993, pp. 521-535.
39. Corvi E., „Comunicazione interna”, in Caselli, *Le parole dell’impresa*, Angeli, Milano, vol. II/1995.
40. Craven B.M., Marston C.L., „Financial Reporting on the Internet by Leading UK Companies”, in *The European Accounting Review*, vol. 8, 2/1999.
41. Cuervo A., „Corporate Governance Mechanisms: A Plea for Less Code of Good Governance and More Market Control”, *Corporate Governance*, vol. 10, 2/2002, pp. 84-93.
42. Wong-Boren A., „Voluntary Financial Disclosure by Mexican Corporations”, in *The Accounting Review*, 1987, pp. 533-541.
43. Daub C.H., Stiller Y., „Paving the Way for Sustainability Communication: Evidence from a Swiss Study”, in *Business Strategy and the Environment*, vol. 16/2007.
44. Debreceny R., Gray G. L., Rahman A., „The Determinants of Internet Financial Reporting”, in *Journal of Accounting and Public Policy*, vol. 21/2002, pp. 371-394.
45. Diamond D.W., Verrecchia R.E., „Disclosure, Liquidity and the Cost of Capital”, in *Journal of Finance*, vol. 66/1991.

46. Dye R., „Disclosure of Nonproprietary Information”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 23, 1/1985, pp. 123-145.
47. Eccles R.G., Serafeim G., „Accelerating the Adoption of Integrated Reporting”, in Leo F., Vollbracht M. (eds.), *CSR Index 2011*, Innovatio Publishing, Boston, 2011, pp. 70-92.
48. Emerson J., „The Blended Value Proposition: Integrating Social and Financial Returns”, in *California Management Review*, vol. 45/2003.
49. Enticott R., Rowe J., „Evaluating the Links Between Locality and Environmental Performance of SMEs: Some Observations from Survey and Partnership Programmes in the Greater Bristol Area”, in *Eco-Management and Auditing*, vol. 5/1998.
50. Eng L.L., Mak Y.T., „Corporate Governance and Voluntary Disclosure”, in *Journal of Accounting and Public Policy*, 22/2003, pp. 325-345.
51. Entwistle G.M., „Exploring the R&D Disclosure Environment”, in *Accounting Horizons*, 13 (4)/1999, pp. 353-385.
52. Ettredge M., Richardson V.J., Scholz S., „Dissemination of Information for Investors at Corporate Web Sites”, in *Journal of Accounting and Public Policy*, nr. 21/2002, pp. 357-369.
53. Ferraris, F., Cerbioni, F., „Principi internazionali ed effetti locali: opportunità e vincoli del processo di armonizzazione”, *Rivista di Ragioneria e di Economia Aziendali*, 7/2004.
54. Firth M., „The Impact of Size, Stock Market Listing, and Auditors on Voluntary Disclosure in Corporate Annual Reports”, in *Accounting and Business Research*, vol. 10/1979.
55. Firth M., „The Impact of Size, Stock Market Listing and Auditors on Voluntary Disclosure in Corporate Annual Reports”, in *Accounting and Business Research*, 9/1979, pp. 273-280.
56. Firth M., „The Disclosure of Information by Companies”, in *Omega*, vol. 7, nr. 2/1979.
57. Firth M., „The Impact of Size, Stock Market Listing and Auditors on Voluntary Disclosure in Corporate Annual Reports”, in *Accounting and Business Research*, vol. 9, nr.36/1979.

58. Franceschi F., Cerbioni F., „Principi internazionali ed effetti locale: opportuniti e vincoli del processo di armonizzazione”, in *Rivista di Ragionesio e di Economia Aziendali*, 2004.
59. Francis J., Nanda D., Olsson P., „Voluntary Disclosure, Earnings Quality, and Cost of Capital”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 46(1)/2008.
60. Gibbins M., Richardson A., Waterhouse J., „The Management of Corporate Financial Disclosure: Opportunism, Ritualism and Process”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 28/1990.
61. Gray S.J., „Towards a Theory of Cultural Influence on the Development of Accounting System Internationally”, in *Abacus*, vol. 24, 1/1988, pp. 1-15.
62. Greco G., Zurzolo A., Loiodicel L., Del Gobbo A., „IFRS 8: Il caso del Gruppo Poste Italiane”, in Di Pietra, R., (coord.), *Bilancio IFRS Best Practice e casi operativi*, Knowita, Arezzo, 2011.
63. Gul F., Leung S., „Board Leadership, Outside Directors’ Expertise and Voluntary Corporate Disclosure”, in *Journal of Accounting and Public Policy*, 23/2004, pp. 351-379.
64. Habisch A., Patelli L., Pedrini M., Schwartz C., „Different Talks with Different Folks: A Comparative Survey of Stakeholder Dialog in Germany, Italy, and the U.S.”, in *Journal of Business Ethics*, vol. 100, 2011.
65. Healy P.M., Palepu K.G., „Information Asymmetry, Corporate Disclosure, and the Capital Markets: A Review of the Empirical Disclosure Literature”, in *Journal of Accounting and Economics*, vol. 31, 2001.
66. Hlaciuc E., Mihalciuc C., „Specific features about communication and the importance of the Annual financial statements in the process of communication”, in *The Annals of the Stefan cel Mare University, Fascicle of the Faculty of Economics and Public Administration*, Suceava, 8/2008.
67. Ho S., Wong K.S., „A Study of Corporate Disclosure Practice and Effectiveness in Hong Kong”, in *Journal of International Financial Management and Accounting*, 12/2001, pp. 75-102.
68. Ioannou I., Serafeim G., 2011. „What Drives Corporate Social Performance? The Role of Nation-Level Institutions”, in *Journal of International Business Studies*, 2012.
69. Jorgensen T.H., Mellado M.D., Renmen A., „Integrated Management Systems”, Aalborg University, Working Paper, 2004, pp. 5-19.

70. Kassarijian H.H., „Content Analysis in Consumer Research”, in *Journal of Consumer Research*, vol. 4, 1977.
71. Kasznik R. și al., „The Impact of Securities Litigation Reform on the Disclosure of Forward Looking Information by High Technology Firms”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 39, 2001, pp. 297-327.
72. Kasznik R., Lev B., „To Warn or Not to Warn: Management Disclosure in the Face of an Earnings Surprise”, in *The Accounting Review*, vol. 70, 1/1995, pp. 113-134.
73. Kolk A., „More Than Words? An Analysis of Sustainability Reports”, in *New Academy Review*, vol. 3, 2004.
74. Kruse C., Lundbergh S., „The Governance of Corporate Sustainability”, in *Rotman International Journal of Pension Management*, vol. 3, 2010.
75. Labelle R., „The Statement of Corporate Governance Practices (SCGP): a Voluntary Disclosure and Corporate Governance Perspective”, in *HEC Montréal*, Working Paper, 2002, p. 35.
76. Labelle R., Schatt A., „Structure de propriété et communication financière des entreprises françaises”, in *Revue Finance Contrôle Stratégie*, Vol. 8/2005, pp. 77-105.
77. Lang M., Lundholm R., „Corporate Disclosure Policy and Analyst Behavior”, in *The Accounting Review*, vol. 71(4), 1996.
78. Lang M., Lundholm R., „Cross-Sectional Determinants of Analyst Rating of Corporate Disclosures”, in *Journal of Accounting Research*, 31/1993, pp. 246-271.
79. Langbery N., Sivaramakrishnan K., „Voluntary Disclosures and Analyst Feedback”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 48(3), 2010.
80. Laux, C., Leuz, C., „The Crisis of Fair Value-Accounting: Making Sense of the Recent Debate”, *Accounting, Organizations and Society*, vol. 34, 6-7/2009, pp. 826-834.
81. Lee T.A., Tweedie D.P., „Accounting Information: An Investigation of Private Shareholder Usage”, in *Accounting and Business Research*, vol. 6, 1975.
82. Leftwich R.W., Watts R.L., Zimmerman J.L., „Voluntary Corporate Disclosure: The Case of Interim Reporting”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 19 (Supplement), 1981, pp. 50-83.
83. Lippman E.J., „Accountants' responsibility for the information they report – a historical case study of financial information”, in *Accounting Historians Journal*, vol. 36(1)/2009, pp. 61-79.

84. Luez C., Verrechia R.E., „The Economic Consequences of Increased Disclosure”, in *Journal of Accounting Research* (Supplement: Studies on accounting Information and the Economic of the Firm), 38/2000, pp.91-124.
85. Marston C.L., Shriver P.J., „The Use of Disclosure Indices in Accounting Research: A Review Article”, in *The British Accounting Review*, vol. 23, 1991.
86. Mancini D., Lamboglia R., „Il sistema informativo aziendale: aspetti definitivi e requisiti di efficacia”, Università di Napoli Parthenope, 2005, pp. 1-21.
87. Mauldin E., Richtermeyer S., „An Analysis of ERP Annual Report Disclosure”, in *International Journal of Accounting Information Systems*, Vol. 5, nr. 4, 2004, pp. 395-416.
88. McKinnon, Dalinmunthe, „Voluntary Disclosure of Segment Information by Australian Diversified Companies”, in *Accounting and Finance*, vol. 33, nr.1, 1993.
89. McNally G. M., Lee H. E., Hasseldine C. R., „Corporate Financial Reporting in New Zealand: An Analysis of User Preference, Corporate Characteristics and Disclosure Practices for Discretionary Information”, in *Accounting and Business Research*, vol. 13 (49), 1982.
90. Michalesco C., „Une étude empirique des déterminants de la qualité de l'information diffusée par les entreprises françaises au cours de la période 1991-1995”, *Comptabilité Contrôle Audit*, Association Francophone de Comptabilité, 1999, 5 (1), pp. 83 – 108.
91. Michalesco C., „The determinants of the quality of accounting information disclosed by French listed companies”, lucrare prezentată la *EAA Congress*, Bordeaux, France, 1999, pp. 1-20.
92. Mihai I., Socea A., **Ciubotariu M.S.**, „The assets of the company – a theoretical and practical approach that relates in particular to the intellectual capital”, in *The Annals of the Ștefan cel Mare University of Suceava, Fascicle of The Faculty of Economics and Public Administration*, vol. 11, 2 (14)/2011, pp. 201-207.
93. Miller G., „Earnings Performance and Discretionary Disclosure”, in *Journal of Accounting Research*, vol. 4, nr. 1/2002.
94. Miller G., Piotroski J., „Forward Looking Earnings Statements: Determinants and Market Response”, working paper, 2000.
95. Mitchell R.K., Agle B.R., Wood D.J., „Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts”, *Academy of Management Review*, 22(4)/1997.

96. Naser K., Nuseibeh R., „Quality of Financial Reporting: Evidence from the Listed Saudi Nonfinancial Companies”, in *International Journal of Accounting*, vol. 38 (1)/2003.
97. Paturel R., Matoussi H., Jouini S., „Les motivations de la communication financière des entreprises françaises et britanniques à travers le Web”, lucrare prezentată la *5ème Colloque international de la recherche en sciences de gestion*, Hammamet, Tunisie, 2006..
98. Peres C., „Valorificarea informației financiar contabile în diagnosticul financiar”, lucrare prezentată în cadrul *Sesiunii de comunicări științifice a Universității Europene Drăgan*, Lugoj, 2002.
99. Petriș R., Hlaciuc E., „The accountant profession: evolution and ruptures. The birth of the accounting paradigm”, in *The Annals of the Ștefan Cel Mare University Suceava, Fascicle of The Faculty of Economics and Public Administration*, vol. 10, 2(12)/2010, pp. 217-227.
100. Bianchi S. *et al.*„La comunicazione ai mercati finanziari in un confronto internazionale”, *Amministrazione e Finanza*, 18(23)/2003, pp. 56-62.
101. Provasoli A., „Il bilancio come strumento di comunicazione”, in *Economia & Management*, vol. 8, 1989.
102. Raffournier B., „The Determinants of Voluntary Financial Disclosure by Swiss Listed Companies”, in *The European Accounting and Economics*, 4/1995, pp. 261-280.
103. Richiard M., „Earnings management e IFRS: evidenze compliche nelle aziende italiane non quotate”, *Financial Reporting*, 2009.
104. Rordorf R., *I controlli*. lucrare prezentată la Convenția *Verso il nuovo diritto societario. Dubbi ed attese*, Florența, Italia, 16 noiembrie 2002.
105. Ross S. A., „The Arbitrage Theory of Capital Asset Pricing”, in *Journal of Economic Theory*, vol. 13(3), 1976, pp. 341-360.
106. Ryan B., Scapens R.W., Theobald M., „Research Method and Methodology” in *Finance and Accounting*, Academic Press, London, 1992.
107. Schipper K., „Required Disclosures in Financial Reports”, in *The Accounting Review*, vol. 82 (2)/2007.
108. Singhvi S., Desai H., „An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure”, in *The Accounting Review*, nr. 46 (1)/1971, pp. 129-138.

109. Sengupta P., „Corporate Disclosure Quality and the Cost of Debt”, in *The Accounting Review*, vol. 73(4), 1998.
110. Stolowy H., Ding Y., „Les facteurs déterminants de la stratégie des groupes français en matière de communication sur les activités de recherche et développement”, in *Finance Contrôle Stratégie*, vol. 6, martie 2003, pp. 39-62.
111. Tetlock P., „Accountability: the Neglected Social Context of Judgment and Choice”, in *Research in Organizational Behavior*, vol. 7/1985.
112. Todea N., Joldos (Udrea) A.M., Grejdean (Demian) G.E., „Financial Standing – a Benchmark of Financial Performance”, în *Valahian Journal of Economic Studies*, vol. 1 (15), 2/2010, pp. 45-50.
113. Van der Elst C., Van Daelen M. (eds.), *Risk Management and Corporate Governance, Interconnection in Law, Accounting and Tax*. Edgard Elgar, Cheltenham, 2010.
114. Verrecchia, R. E., „Discretionary Disclosure”, in *Journal of Accounting and Economics*, vol. 5, North-Holland, 1983.
115. Watts R.L., Zimmerman J.L., „Towards a Positive Theory of the Determination of Accounting Standards”, in *The Accounting Review*, vol. 53(1), 1978.
116. Watts R.L., Zimmerman J.L., „Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective”, in *The Accounting Review*, vol. 65 (1), 1990.
117. Welker M., „Disclosure Policy, Information Asymmetry, and Liquidity in Equity Markets”, in *Contemporary Accounting Research*, vol. 11 (2)/1995.
118. Yongvanich K., Guthrie J., „An Extended Performance Reporting Framework for Social and Environmental Accounting”, in *Business Strategy and the Environment* (Special Issue: *Sustainability Accounting*), vol. 15 (5), 2006.
119. Xiao J.B., Yang H., Chow C.W., „The Determinants and Characteristics of Voluntary Internet-Based Disclosure by Listed Chinese Companies”, in *Journal of Accounting and Public Policy*, vol. 23/2004, pp. 191-225.

Dicționare

1. *Dicționar de științe economice*, sub direcția Jessua C., Labrousse Ch., Vitry D., Gaumont D., Editura ARC, 2006.
2. Bistriceanu Gh. D., *Lexicon de finanțe bănci asigurări*, vol. III, Editura Economică, București.

Legislație

1. Legea Contabilității nr. 82/1991, Monitorul Oficial, nr. 265/27.12.1991, republicată în Monitorul Oficial al României, nr. 454/18.06.2008.
2. Hotărârea Guvernului nr. 704/1993 pentru aplicarea legii contabilității, Monitorul Oficial al României, nr. 303 bis/22.12.1993.
3. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 403/1993 pentru aprobarea reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele de Contabilitate Internaționale, Monitorul Oficial al României, nr. 480-4.10.1999, art. 101.
4. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice (OMFP) nr. 94/2001, pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene cu Standardele Internaționale de Contabilitate, Monitorul Oficial al României, nr. 85/20.02.2001.
5. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice (OMFP) nr. 306-2002 pentru aprobarea Reglementărilor contabile simplificate, armonizate cu Directivele Europene, Monitorul Oficial al României, nr. 279/25.04.2003.
6. Ordinul Ministerului Finanțelor Publice (OMFP) nr. 1752/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conform cu Directivele Europene, Monitorul Oficial al României, nr. 1080bis/30.11.
7. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice (OMFP) nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Directivele Europene, Monitorul Oficial al României, nr. 766 bis/10.11.2009.
8. Ordinul MFP nr. 2861/09.10.2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (Publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 704 din 20/10/2009).
9. Ordinul nr. 116/21.12.2011 pentru aprobarea Instrucțiunii nr. 6/2011 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Imobiliare.
10. Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), emise la 1 ianuarie 2013, Partea A, Fundația IFRS. Ed a 6-a. rev. București, Editura CECCAR, 2013.
11. Standardele Internaționale de Evaluare, International Valuation Standards Council (IVSC), București, 2011.

Alte surse

www.bvb.ro

www.mfinante.ro

www.depozitarulcentral.ro

www.anaf.ro

www.iasb.org,

www.ifac.org,

www.ifaromania.ro,

www.insse.ro.

www.sciencedirect.com;

www.infocercetare.ro;

www.springerlink.com;

<http://www.economia.unipr.it/>;

www.tradeville.eu